

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang.”

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

Abonnementsprijs per jaar:

Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling. f 2.50
 Voor Oost-Indië en het Buitenland „ 4.—
 Afzonderlijke nummers „ 0.05

Prijs der Advertentiën:

Per vakje f 2.—
 Bij contract reductie.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.
 Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat.
 Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

Inhoud van dit nummer.

Uit de O.-I. Mail. — West-Indië. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Ingezonden. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Van een begaafd Javaan. — Leestafel. — Ledenlijst. — Officieele Berichten. — Passagierslijst.

Uit de O.-I. Mail.

Reorganisatie van het Inlandsch credietwezen. — Bij de ontwerp-begrooting voor het volgend jaar zal worden gerekend op eene reorganisatie van den dienst van het Inlandsch credietwezen, welke inrichting zich niet meer aanpast aan de eischen, welke 'deze tak van staatszorg, gedurende de ruim tien jaren dat de Regeering zich de behartiging daarvan heeft aantrokken, allengs is gaan stellen.

Het door den stichter van het credietwezen voor de bevolking, den te vroeg ontslagen hoofdinspecteur W. P. D. de Wolf van Westerrode, aanbevolen stelsel van de verschaffing van crediet door middel van gemeente-instellingen, in den vorm van desaloemboengs en desa-bankjes en daarnaast afdelingsbanken, is in de praktijk doeltreffend gebleken en zal mitsdien zijn te handhaven. Uitdrukkelijk zal aan de bestuursambtenaren zijn voor te houden, dat zoo als reeds een vijftal jaren geleden is opgemerkt, zij met terzijdestelling van hunne persoonlijke inzichten ter zake, de behartiging van het credietwezen hebben te beschouwen als een hunner belangrijkste ambtspllichten, hetgeen in de eerste plaats geldt voor de regenten die aansprakelijk zijn voor den goeden gang van zaken in de Inlandsche maatschappij.

Het streven bestaat derhalve om geleidelijk het aantal Europeesche ambtenaren — de adjunct-controleurs — werkzaam bij het credietwezen te verminderen en te vervangen door ontwikkelde, met zorg gekozen Inlandsche landsdienaren, wier positie nagenoeg gelijk staat met die van de districtshoofden, welke maatregel, afgescheiden van den meerderen invloed van dezen in de Inlandsche maatschappij, ook daarom toejuiching verdient, omdat voortdurend de stijging van de uitgaven voor het credietwezen door de aanstelling van steeds meer Europeesche werkrachten, uit den aard der zaak zooveel mogelijk vermeden moet worden daar die uitgaven per slot van rekening komen ten laste van de Inlandsche credietbehoevenden. **J a v a b o d e.**

Hooge belangstelling. — Door den Minister van Koloniën werd telegrafisch geïnformeerd naar den toestand der slachtoffers van den misdadigen aanslag te Meester Cornelis. Geantwoord kon worden dat de toestand van den heer Veenendaal geen reden tot ongerustheid geeft en dat ook de heer Asselbergs vooruit gaat, meldt de **P r e a n g e r b o d e.**

Bezoek van het Chineesche oorlogsschip. — Evenals te Soerabaja worden ook elders onder de Chineezzen ingezameld, ten einde het te verwachten Chineesche oorlogsschip een feestelijke ontvangst te bereiden.

Timor. — De resident van Timor en onderhoorigen seinde via Ampanan 31 Maart j.l. 't volgende: Versterking Lodjo Wawo genomen (Redjo), verzetshoofd Lewo Woela gesneuveld, licht gewond 2

maréchaussées; buit twee der vermiste karabijnen; vijand 20 dooden, 10 gewonden en 14 gevangenen.

Politie in de Buitenbezittingen. — We hebben reeds eerder vermeld, dat het streven bestaat tot geleidelijke inkrimping van de militaire bezettingen op de Buitenbezittingen, met gelijktijdige uitbreiding van de korpsen gewapende politiedienaren aldaar. Ter bevordering van het laatstvermeld doel, zijn dezer dagen de voorwaarden onder welke de tijdelijke overgang als kader bij de gewapende politie van bij het leger actief dienende militairen van Inlandschen landaard kan geschieden, bij de hoofden van gewestelijk bestuur in genoemde bezittingen in herinnering gebracht.

Het pestgevaar. — Aan een beschouwing van den hoofdredacteur van het Soer. Hblad ontleenen wij het volgende:

Met nadruk wensch ik er tegen op te komen dat men allerlei schrikbeelden voor den geest haalt. De door dr. De Vogel in een der telegrammen gegeven cijfers hebben niets Britsch-Indisch of Chineesch! Het is geen toevalligheid dat de pest hier te lande zoo goed als onbekend is. Elk jaar wordt door tal van vreemde Inlanders de hadj naar Mekka ondernomen; de kansen dat de pelgrims de ziekte overbrengen, zijn vele; het toezicht in de Indische havenplaatsen is onvoldoende en was in vroeger jaren zelfs geheel afwezig.

Men mag dus aannemen, dat in tropische landen de pest geen vasten voet krijgt, een stelling, die in de medische literatuur terug te vinden is. Dat zich in de bergstreken van noordwestelijk en zuidelijk Malang een op pest gelijkende ziekte vertoont, is te beschouwen als een groote merkwaardigheid. De pest te bestrijden is zeer lastig, omdat de ziekte niet geheele gezinnen en bevolkingsgroepen aantast, maar op ver uiteen gelegen plaatsen bij enkele individuen pleegt uit te breken. Het is te hopen — en te verwachten — dat de medische werkzaamheid bij de betengeling der ziekte een bondgenoot zal vinden in het klimaat.

Dr. J. W. Doorenbos schrijft aan genoemd blad: Nu rattenverdelging — ook te Soerabaja — op het program staat, is het misschien niet onnoodig er opmerkzaam op te maken, dat o.a. te Port-Saïd zeer gunstige resultaten verkregen zijn door zooveel mogelijk — en met engelsche ponden is heel wat mogelijk — op elke plaats, waar stilstaand water was, in gaten en riolen, petroleum te gieten, zooals dit bij malaria-bestrijding om de anopheles uit te roeien, gebruikelijk is. De ratten dronken dit petroleumhoudend water en stierven. Te Port-Saïd verdween tegelijk met de malaria ook de pest.

Te meer verdient deze maatregel aanbeveling, omdat iedereen hem kan toepassen op eigen erf en omgeving, terwijl de kosten niet bovenmatig hoog zijn. Mocht het blijken, dat ook hier de ratten, bij gebrek aan beter, genegen zijn petroleumhoudend water te drinken met hetzelfde gevolg als te Port-Saïd, dan verdient de aangegeven maatregel de voorkeur boven andere. Het zetten van rattenvallen heeft o.a. in 't algemeen weinig nut opgeleverd.

De Purari-expeditie terecht!

De heer Staniforth Smith, de leider der Papoea-expeditie — welke, naar particuliere en Reuter-tele-

grammen ons reeds berichtten, vermist werd en van welke men vreesde, dat zij door de inboorlingen was uitgemoord — is met zijn gezelschap veilig aangekomen op het Thursday-island. De expeditie heeft groote verliezen geleden; ook waren enkele dragers naar ontvallen.

De expeditie, die 18 November a.p. vertrok, werd begin Januari terug verwacht. Het doel was een sedert kort door de Mc Kay-expeditie ontdekt steenkolenbekken, liggende op ongeveer honderd mijlen van de kust, op te zoeken.

Den 24en Februari deelden wij reeds mede, dat de Merrie England den 7en derzelfde maand voor de tweede maal Port Moresby verliet om de expeditie op te sporen.

Dit schip heeft de gemisten dus niet gevonden.

De expeditie moet een bandeloze troep geweest zijn; tucht zocht men vergeefs; zelfs de onbeschaafde inboorlingen klaagden er over. Wat een wonder, dat zulk een expeditie zonder eigenlijk hoofd ten langen leste geen raad meer weet!

Praktijk door inlandsche geneeskundigen. — Een der lezers van De Javabode, Inlandsch geneeskundige, stelt de vraag, hoe het toch eigenlijk zit met de bevoegdheid van hem en zijne collega's, om zich tot het uitoefenen der particuliere genees-, heel- en verloskundige practijk op de een of andere plaats te vestigen. Hij verkeert, blijkens zijn schrijven, in de meening, dat vergunning er toe enkel wordt verleend, daar, waar geen Europeesche geneesheeren noch apothekers gevestigd zijn. Hier zou echter, naar hij meent, niet de hand aan worden gehouden, hoewel het daarentegen toch wel voorgekomen zou zijn, dat hoofden van gewestelijk bestuur de vergunning, op grond van de vermeende voorwaarden, zouden hebben geweigerd.

De redactie van bovengenoemd blad verwijst den vrager naar het „Reglement betreffende de bevoegdheid en verplichtingen van dokters-djawa (Inlandsche geneeskundigen)”, vastgesteld bij het besluit van den Directeur van O., E. en N. van 2 Jan. 1902 No. 32.

Dit zegt: „Na ontslag uit 's lands dienst, kunnen zij, (de Inlandsche geneeskundigen) na een door den Directeur van O., E. en N. te verleenen akte van toelating tot uitoefening der practijk als Inlandsch geneeskundige te hebben verkregen, dezelfde bevoegdheden behouden, behalve die tot uitoefening der artsenijkunde op plaatsen, waar een apotheker dan wel een Europeesch geneesheer gevestigd is.”

Hier blijkt uit, dat een Inlandsch geneeskundige zich overal, waar hij wil, kan vestigen, tot het uitoefenen der geneeskunde (heel- en verloskunde).

Doch hij zal enkel dan tevens als apotheker kunnen optreden, wanneer ter plaatse, waar hij zich vestigt, geen apotheker dan wel Europeesch geneesheer gevestigd is.

De voorwaarde, welke onzen lezer dwars zit, betreft enkel het apotheker-, niet het dokterschap.

De viering van het 100-jarig bestaan van Bandoeng. Onze correspondent schrijft:

Langen tijd bleven de Bandoengers in de onzekerheid, of er nog wel iets zou komen van de eeuwfeesten.

Er werd gemompeld, dat, met het oog op de hier

weer sporadisch heersende cholera, een samenstroming van groote menschenmassa's niet raadzaam werd geoordeeld, en dan kwam daarbij nog de onzekerheid, of er wel genoeg geld bijeen zou komen.

Wel was in het vooruitzicht gesteld, dat door Chinezen en inlanders een flinke som bijeen zou worden gebracht, en waren door den regent overal in den omtrek lijsten rondgezonden, maar een zachte wenk van boven bracht daarin verandering en zonder zachten dwang is er van de bruine broeders geen cent los te krijgen.

Het bleek dan ook in de op Zondag gehouden vergadering, dat het ingeschreven bedrag niet voldoende was om aan alle plannen uitvoering te geven, maar er zal met de ongeveer f 6000, waarop gerekend kan worden, toch een en ander gedaan worden.

De optocht, waarvoor de regent, wat het inlandsche gedeelte aangaat, veel werk maakt, mag niet meer dan f 2000 kosten. De costumen voor de europeesche deelnemers zullen van Batavia komen, en men hoopt op medewerking van de militaire autoriteiten, om de krijgslieden behoorlijk te kunnen bewapenen, zooals dat in 1811 geschiedde.

Zelfs de ijzeren maarschalk Daendels zullen wij door Bandoengs straten zien wandelen of rijden.

Nu zullen de feesten voor de europeesche ingezetenen, als bal rigalo, uitvoering door de stafmuziek, tooneelvoorstelling, enz., alle in de sociëteit Concordia worden gegeven, maar tot nu toe is nog niet bekend, wie daar toegang zullen hebben, en durven wij te beweren, dat juist dat onzekere aanleiding is, dat de beurzen zoolang worden dicht gehouden.

Zal iedereen toegang hebben of alleen de leden, en geeft een bijdrage recht op toegang of niet? Ziedaar vragen, die de commissie goed zal doen spoedig te beantwoorden.

Ook omtrent de vliegdemonstraties door den heer Küller bestaat nog onzekerheid. Wel hoorden wij, dat de entree voor één persoon op f 10 voor de drie dagen, en dat familiekaarten voor f 30 te krijgen zullen zijn, maar zekerheid bestaat er nog niet.

Men is druk doende om de racebaan in orde te maken en bestaat het plan onzen aviateur feestelijk in te halen. Hiertoe heeft de nieuwe Ned.-Ind. Automobiel Club het initiatief genomen en een clubtocht uitgeschreven.

Küller komt namelijk per auto hier aan.

Gegeven de bekende fuillust van den Soendanees en de gevatheid van de commissie om de nonfoners zoo min mogelijk te laten zien door afsluiting van het terrein, gelooven wij, dat met Küller ook veel dubbeltjes zullen wegvliegen, al zijn wij niet zoo pessimistisch gestemd als de directeur van het Zendelingshospitaal, die bang is, dat daardoor de bijdragen voor zijne inrichting gering zullen zijn.

(Java-Bode).

Stelen in de gevangenis. Wij willen de Java-Bode het genoegen doen ondervolgend stukje uit haar nummer van 1 April j.l. een plaatsje te geven:

„Het is werkelijk te hopen, dat onze hollandsche collega's nu eens letten op dit berichtje, en een oogenblik den lezers van „indische rubrieken" in nederlandsche bladen wat afwisseling te brengen in de alleszins gewichtige lectuur van de zoo ijverig door hen geknipte „korte verslagen."

Diefstal in de gevangenis! De menschen in Holland zouden zich ziek lachen, wanneer zij er van hoorden.

In Indië sluit men dieven op, maar wie meent, dat daarmee de maatschappij beveiligd is tegen de onmaatschappelijke gedragingen dezer heeren, heeft het mis. In de gevangenis à la bonheur, maar het stelen laten... ho maar!

't Is in het dwangarbeiderskwartier te Glodok gebeurd. Daar zijn drie „gedetineerden" betrappt op het stelen van zink. Een mandoer deed dienst als tussenpersoon, door de gestolen waar naar buiten te brengen en te verkoopen.

Ein fideles Gefängnis, zou de beroemde cipier uit de Fledermaus zeggen; maar zóó fideel zal hij zich toch moeilijk een gevangenis hebben kunnen denken.

De librettisten van Robert en Bertram, Bettelstudent of Zigeunerbaron, kunnen er prachtige motieven voor een nieuwe operette uit halen!

WEST-INDIË.

SURINAME.

De West van 3 April begint haar verslag van de laatste terechtzitting van het Hof van Justitie over de zaak-Killinger met de volgende woorden:

„Laatste dag van 't proces-Killinger.

In tegenstelling met den slagregen van den eersten dag, is het weder prachtig. Onder een stralende zon rijden de rijtuigen met de beschuldigten voor. De

natuur is kalm. Het schijnt, dat zij een vredig slot heeft gewild. Ook het publiek is kalm. De belangstelling is matig.

Nog het kalmst van allen zijn de beschuldigten, die zonder eenig teken van ontroering het vonnis, dat eindigt met de doodstraf, door den president hooren voorlezen."

Dan volgen de slotoverwegingen van het vonnis, die hier niet kunnen worden overgenomen.

Het Hof verklaart de beschuldigten F. P. V. Killinger, L. F. Arduin, Jatan no. 781/VR, J. A. Huges, E. E. Sporkslede, J. A. Arduin, W. C. Arduin, allen voornoemd, schuldig aan samenspanning, die de verandering der regering ten doel heeft;

veroordeelt hen te dier zake tot de straffe des doods, uit te voeren te Paramaribo ter plaatse waar zulks gebruikelijk is, met aanplakking van het vonnis;

beveelt de vernietiging der overtuigingsstukken (de stokken enz.);

veroordeelt hen hoofdelijk in de kosten van het geding.

Onder doodsche stilte in de zaal is het vonnis voorgelezen. De beschuldigten hebben aandachtig geluisterd, zoodat zij op de vraag van den President, „of zij de uitspraak hebben gehoord", allen bevestigend antwoorden, zonder eenige opmerking daaraan toe te voegen.

De President neemt dan nogmaals het woord om zijn innig leedwezen te betuigen, dat hij, bijna aan 't einde van zijn loopbaan, nog zulk een vonnis heeft moeten uitspreken.

Spreker verdiept zich niet in de vraag, of hier verzachtende omstandigheden waren, en of de veroordeelden alle dezelfde straf verdienden. Hij wijst er op, dat onze strafwet voor dit misdrijf geen verzachtende omstandigheden kent. Bij schuldig verklaring moest het Hof de doodstraf opleggen.

Maar als de rechters hebben gedaan, wat de wet van hen eischt, dan kan hier dadelijk aan worden toegevoegd, dat het Hof — evenals reeds zijnerzijds door den procureur-generaal werd verklaard — gaarne bereid is, ambtelijk mede te werken om het strenge vonnis te verzachten. Gelukkig staat de weg daartoe open. Hier dichtbij, op het Plein, zetelt de Gouverneur, de vertegenwoordiger van Hare Majesteit de Koningin, die de bevoegdheid heeft, alleen het hart te laten spreken. Spreker twijfelt er niet aan, Zijne Excellentie zal bereid zijn het vonnis te verzachten. Uw verdedigers — zegt spreker tot de veroordeelden — die met zooveel ijver en toewijding tot dusverre uwe belangen hebben behartigd, zullen zeker bereid zijn U den weg te wijzen, die daartoe kan leiden. Dient dan spoedig uw rekest in.

Maar dan past ook geen bluf, geen blague, dan passen ook geen bravoure opmerkingen, als „het spijt ons, dat de onderneming niet is gelukt", enz. Men moege hebben gedacht, dat Killinger's plannen waren in het belang der kolonie, de wet verbiedt zulke plannen. Daarom past hier berouw en onderdanigheid, in welk geval spr. overtuigd is, dat genade voor recht zal gelden.

Ten slotte spreekt de Voorzitter de hoop uit, dat de veroordeelden, in hun cel teruggekeerd, hun daad zullen overdenken met wroeging en berouw.

Daarna wordt de zitting gesloten. Een half uur heeft de uitspraak geduurd. Het publiek buiten is in dien tijd eenigszins aangegroeid, doch onthoudt zich van betoogingen bij het wegrijden. Zoo doen ook de veroordeelden, die overigens volmaakt kalm schijnen.

In hetzelfde nummer geeft de West het volgende commentaar op het vonnis:

„Het zal zeker weinig behoeven, dat de uitspraak in de zaak-Killinger e.s. het rechtsgevoel niet kan bevredigen.

Blijkens de rede, door den president gehouden na de uitspraak, druischt het vonnis zelfs in tegen het geweten van de rechters, die het hebben ondertekend. De heeren hebben, als slaven der wet, tegen hun gevoel het doodvonnis moeten uitspreken.

De rede van den president, die blijkbaar de gevoelens van het gansche hof vertolkte, siert het hof, om zijne humane opvattingen.

Maar daardoor te meer heeft ons getroffen, dat hetzelfde hof heeft gemeend geen gehoor te moeten geven aan het verzoek van een der verdedigers, om de humaniteit ten volle tegenover de beschuldigten toe te passen.

De drie gronden, waarop het hof de weigering tot nader psychiatrisch onderzoek van Killinger baseert, lijken ons in hooge mate voor bestrijding vatbaar.

De eerste overweging geldt de houding van Killinger ter terechtzitting. Was die werkelijk normaal? Stemt het niet tot nadenken, wanneer iemand — zooals Killinger ter terechtzitting deed — zichzelf de lang verwachte messias noemde, en zichzelf vergeleek met Napoleon en Alexander den Grooten?

GEBROEDERS DOMHOFF.

HOFKLEEDERMAKERS v. Z.K.H. DEN PRINS DER NEDERL.
Parkstr. 8, DEN HAAG, Tel. 3092

Gala-Costuums. — Uniformen. — Rij- en
Automobiel-Kleding. — Pelterijen.

Dames Wandel-, Rij- en Automobielkleding.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen
„MOOI NEDERLAND",

gevestigd te 's-Gravenhage, Koningin Emmakade 107,

exploiteert uitsluitend fraai en gezond gelegen terreinen in Nederland, o.a. het Villa-Park „Berg en Dal" (Sterrenberg en Keteldal). Gemeente UBBERGEN.

Gelegen aan de beide groote wegen Nijmegen-Kleef, 80 Meter boven 't water, zuivere zandbodem, fraai en afwisselend houtgewas, schoone vergezichten, geregelde tramverbindingen, ruime en gemakkelijke verkeerswegen. Ontworpen *Electrische Bergtram door het geheele terrein.*

Terreinen van alle afmetingen te bevragen aan het Kantoor der Vennootschap en bij den Heer A. CREMERS te Berg en Dal (bij Nijmegen).

Adverteert in DIT Blad.

KUNSTHANDEL-ATELIER TEN KATE

40 Koninginnegracht, Den Haag.

Van 20 Maart tot 20 Mei

Tentoonstelling

van werken van JOAN BERG, TH. DE BOCK, DANKMEIJER, THOLEN, HOBBE SMITH, JAN TEN KATE, J. v. ESSEN, ED. FRANKFURT, e.a.

TOEGANG KOSTELOOS.

Open van 10 tot 4 uur.

C. HOYNG,

SPIJSTRAAT 20/22 - DEN HAAG.

Amsterdam - Utrecht.

Onze geïllustreerde catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

Tafelserviezen - Glaswerk - Lepels
Vorken - Messen - Gasolinelampen.

PRIJSCOURANT GRATIS.

TOKO-BAHROE, Interc. Tel. 4796.

VAN KINSBERGENSTRAAT 126, DEN HAAG.

Dagelijksch groote verscheidenheid VERSCHE

SAMBALLANS, die niet opwerken of beschimmelen.

DIRECTE AANVOER UIT NEDERLANDSCH-INDIË.
W. BARNAS & DIEMERS, - Importeurs.

De tweede overweging is, dat die omstandigheden in verband met het ten laste gelegde feit, niet het vermoeden wekken van abnormaliteit. Daartegenover staat kortweg de opmerking: dat de plannen van Killinger herhaaldelijk krankzinnigenwerk zijn genoemd, of — zooals het Openbaar Ministerie het zeide — van grenzeloze naïveteit getuigen. Een Napoleon grenzeloos naïef!

Ten slotte de derde overweging, dat de geneesheeren-deskundigen ter zitting niets hebben gezegd omtrent ontoerekeningsvatbaarheid van Killinger. Daargelaten het feit, dat de deskundige Nassy wel een opmerking heeft gemaakt over de opvallende Napoleonische houding van Killinger op straat, moet hier toch opgemerkt, dat deze deskundigen evenmin gezegd hebben, dat Killinger toerekenbaar is te achten. Zij hebben zich wijselijk, als niet bevoegd op psychiatrisch gebied, van een oordeel daaromtrent onthouden.

Wij blijven dus onze meening handhaven — uitvoerig uiteengezet in ons nummer van 24 Maart j.l. — dat hier twijfel gerechtvaardigd was aan de toerekeningsvatbaarheid van den hoofdbeschuldigde. Twijfel, hoofdzakelijk gegrond op de overgelegde verklaring van een zenuwarts, dr. Schindler te Zurich, die reeds in 1907 de eerste symptomen meende op te merken van hersendegeneratie tengevolge van lues.

En het is ons een groote teleurstelling, dat het hof hier niet heeft toegepast den rechtsregel: in dubio abstine (in twijfel onthoudt u). Verder gaan wij op de zaak niet in. Alleen zij nog opgemerkt, dat, volgens inlichtingen uit goede bron, het rapport van dr. Schindler sedert Juli 1910 in het bezit is van de justitie, en er geen reden is om dit rapport als fantastisch te beschouwen.

Dit commentaar op het vonnis is ons ingegeven door gevoelens van humaniteit, dezelfde gevoelens die den president noopten tot spreken na de uitspraak. De juridische zijde van het vonnis zij overgelaten aan het oordeel van meer bevoegden.

* * *

Uit Suriname van 7 April nog dit uitknipsel over de Killinger-zaak:

„Naar wij vernemen hebben Killinger en zijne medeveroordeelden heden een verzoek om gratie bij den Gouverneur ingediend. Wij twijfelen er niet aan of de Gouverneur zal clementie betoonen en de straf zoodanig wijzigen als ware zij opgelegd onder vigeur van de nieuwe strafwetgeving, welke binnen weinige maanden, uiterlijk 1 Januari 1912, in werking zal treden. De wet heeft de rechters niet veroorloofd verzachtende omstandigheden in aanmerking te nemen. Anders zou zeker op het vonnis van invloed geweest zijn dat zes van de beklagden gering ontwikkelde inboorlingen waren, niet in staat den ernst en de betekenis van het plan te realiseren, kneedbaar als was in de handen van den intelligenten Europeaan die uithoofde van zijn ras zijn intelligentie, zijn in hun oogen hooge positie en zijn innemende persoonlijkheid, hun zeer gemakkelijk imponeeren kon. Wat den zevenden veroordeelde, de hoofdschuldige betreft, onze indruk is en blijft, dat hij niet volkomen toerekenbaar mag geacht worden. Uit de overgelegde stukken is gebleken, dat de zenuwarts Schindler beginnende hersendegeneratie, tengevolge van lues bij hem heeft meenen waar te nemen.

Aan den Gouverneur is de macht verleend met deze omstandigheden rekening te houden.

* * *

Onder het hoofd „Een wonder der wetenschap”, geeft De West een overzicht van de genezingen van yawslijders met Salversan. „Men slaat de handen in elkaar van verbazing. De zieke geneest als het ware zienderoog, na toepassing van dit middel.”

Na eenige belangrijke voorbeelden van genezing van zeer erge gevallen te hebben opgesomd roept het blad uit:

„In één woord: de resultaten zijn wonderbaarlijk. Er zijn tot nu toe 37 yawslijders met het middel behandeld, allen met succes. De chef van het militair hospitaal hoopt weldra aan Prof. Ehrlich te kunnen berichten, dat geen enkel geval van yaws-recidive zich tot dusverre bij de behandelde lijders heeft voorgedaan.”

„Het succes behaald bij de behandeling van niet minder dan 37 patiënten, heeft het denkbeeld doen rijpen om een krachtige campagne te beginnen tegen de yaws, die vooral de laatste jaren onrustbarend toenam in de kolonie.”

Telegraphisch zijn 500 busjes Salversan aangevraagd.

„De bedoeling van Dr. Koch is, om dan met een brigade geneesheeren en assistenten (te zamen on-

geveer 30 personen) alle lijders van Groningen (waar de yaws-inrichting gevestigd is) in den kortst mogelijken tijd in te spuiten.”

De inrichting waar plm. 400 patiënten verpleegd worden kost aan het gouvernement jaarlijks 40.000 gulden. Elke patiënt die geneest, beteekent een directe besparing van f 100 's jaars, ongerekend de indirecte voordeelen, zijn werkkraft op de plantages, enz.

Ziedaar een juiste vorm van besparing!

De ziekte (Javaansch Patèk) komt in Oost-Indië ook voor.

Zijn daar reeds proeven met Salversan genomen?

* * *

Men leest in de Surin. bladen weer van „bosch-patrouilles”, uitgezonden om menschen in de bosschen op te sporen. „Het resultaat was nihil.”

De vraag moge hier herhaald of het geen tijd wordt, dat de politie in Suriname zich eenige politiehonden aanschafte. Ook dit zou een nuttige besparing van uitgaven zijn.

* * *

De West van 7 April geeft verslag van de terugkomst der Corantijn-expeditie en van de hulding van de leden en de arbeiders der expeditie ten gouvernementshuize, in tegenwoordigheid van een groot aantal genoodigden. De gouverneur en de hh. Kayser en Hulk voerden het woord. Ook een der arbeiders, Aken, die een medaille op de borst had, als belooning voor vorige expedities, richtte 't woord tot den gouverneur om namens allen dank te betuigen, dat Zijne Excellentie ook de arbeiders had herdacht en lof toegezwaaid, waarvoor zij zeer gevoelig waren.

Hetzelfde nummer bevat een zeer interessant interview van de heeren Kaiser en Hulk over de lotgevallen der expeditie, waaruit ondermeer blijkt, dat de expeditie de New-River, die door den ontdekker, Barrington Brown, voor de voortzetting van de Corantijn werd gehouden, niet heeft opgenomen. In verband hiermede is het wijs beleid van de leiders der expeditie geweest om de Sipaliwini op te nemen en niet de rivier, die door Schomburgk — ten onrechte — voor de voortzetting van de Corantijn werd gehouden.

Naar de meening van den heer Kaiser eischt de kaart ten aanzien van het brongebied der Corantijn veel verbetering.

Vermoedelijk is de kwestie van de Pani van Schomburgk door de expeditie niet opgelost.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Over Bali. — Uit de Pemberita Betawi van 7 Februari 1911, no. 31. Zooals bekend, is de Hindoesche bevolking van Bali verdeeld in 4 kasten: Brahmanen, Ksatrija's, Wesija's, en Soedra's.

Ieder lid dier kasten heeft in de Balische samenleving recht op zekere vastgestelde consideratiën.

De Brahmaan wordt door den Balinees als de reinste persoon beschouwd, wien alléén het raadplegen der heilige geschriften en de handhaving van den zuiveren Hindoeschen Eeredienst kan worden opgedragen. Als zoodanig voert hij den titel van „Pedanda”. Hij geniet dan het volste vertrouwen van het volk, omdat in de Hindoesche Wet staat geschreven, dat de Pedanda zal zijn een persoon van reinen levenswandel, aan wien zelfs het doen van poging tot misleiding, bedrog en leugen is verboden. Hun, die zich aan overtreding van dit verbod schuldig maken, zal het Hemelsche verblijf na overlijden worden ontzegd.

Nu mogen de drie andere kasten zich ook wel met de Hindoesche godsdienstige aangelegenheden bezig houden, maar hunne uitspraken hebben niet die waarde als van den Pedanda, die ze geeft krachtens het Brahmaanschap. De bezorging der lijkverbranding met al hare plechtigheden, is wel de hoofdfunctie van den Pedanda. Hij heeft daarbij te zorgen, dat de ziel van den overledene behoorlijk in het Hemelsch Verblijf komt en kan dus nooit gemist worden bij zulk eene plechtigheid.

Is geen Pedanda beschikbaar, dan wordt die plechtigheid uitgesteld; want zonder de aanwezigheid van een Pedanda, heeft een lijkverbranding geen zin en komt de ziel van den overledene niet waar zij zijn moet. Zij zou dan rondwalen, de nagelaten familieleden van den overledene beleedigen, ziekten veroorzaken en ongeluk aanbrengen.

Voor het verkrijgen van den titel van „Pedanda” geeft de Brahmaan zich veel moeite, en veel geld heeft hij daarvoor zelfs over, omdat hij dan kan zorg dragen, dat de lijkverbranding zijner overleden familieleden regelmatig plaats vindt en hunne

N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.

welbekend bij allen die met verlot in Nederland vertoeven.
Noordeinde alleen 42^B, boven Maison KRUL.
Telefoon 6318.

TALen: DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH,
ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ.

door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen,
die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten.

Om teleurstellingen te voorkomen, lette men vooral op
het juiste adres Noordeinde 42b, boven maison Krul.

Exploitatie-Maatschappij

PARKEN „GROOT-HAESEBROEK” en „OUD-WASSENAAR”.

Kantoren { WILLEM DE ZWIJGERLAAN 3, Den Haag, Telefoon SCHEV. 621.
„KLEIN-HAESEBROEK”, Wassenaar, „ HAAG 419.

Wie het geheele jaar door genieten wil van prachtige natuur en heerlijke lucht,
Wie lage belasting wil betalen en toch van het stadsleven wil genieten,

Wie rust verlangt na zijn werk
Die bouwt op „OUD-WASSENAAR” of „GROOT-HAESEBROEK”.

Grond tegen lage prijzen, zuivere zandbodem en drinkwater, electriciteit voor kracht en licht aanwezig.

Uitmunend ingericht HOTEL „KASTEEL OUD-WASSENAAR”.

Gedurende de zomermaanden thee- en diner-concert. Uitmuntende keuken, wijnen van bekende huizen.

Geregeld AUTO-DIENST op Den Haag, gemakkelijke verbinding met Rotterdam.

Inlichtingen te Kantoren der Maatschappij of bij de Architecten der Mpij. Z. HOEK en J. TH. WOUTERS, Waldeck-Pyramonikade 133, Den Haag, Telef. Haag 2608.

Opgericht

1840.

Tel. 3689.

Pianohandel.

Holleverancier.

Hoofdvertegenwoordiger:

Kastner
AutoPiano's.

Schledmayer.
Ritmüller, Rachals.
Dörner.

ELECTR. PIANO's „VIRTUOS”.

ABONNEMENTEN OP ONZE NOTEN-ROLLEN-
BIBLIOTHEEK WORDEN DAGELIJKS AFGESLOTEN.

Verhuren van Piano's en Vleugels door 't geheele land.

C. F. VAN DER DOES,

L. Heutstraat 9. Telef. 3689. DEN HAAG.

Frans van Wijk en Zonen,

24 Vlamingsstraat,

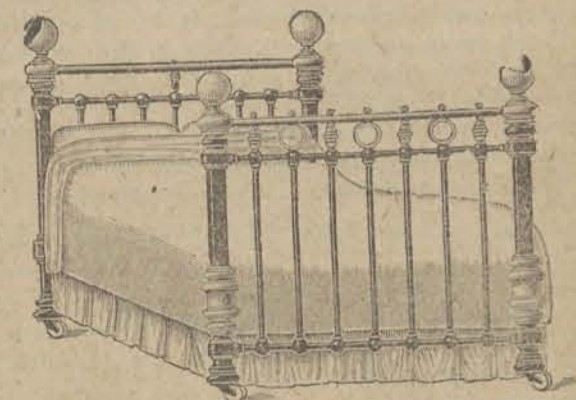
:- DEN HAAG. :-

Huishoudelijke-, Keuken-, Badkamer-
Inrichtingen.

Th. A. A. SIMONIS

34 GROENMARKT — OVER DE —
PRINSESTRAAT.

TELEFOON No. 2535 □ DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

— GROOTE KEUZE —
van af het beste tot het eenvoudigste.

MAGAZIJN GESLOTEN VAN HALF EEN TOT TWEE UUR.

zielen op behoorlijke wijze hunne bestemming bereiken.

De lijkverbranding van den Balinees is vrij kostbaar, al spoedig zijn daarmee 1000 pekoe kepeng, d. i. pl.m. f 1428.57, gemoeid.

Vóór de vestiging van het Nederlandsch gezag op het eiland Bali, werden de landschappen Kloengkoeng, Bangli en Gianjar bestuurd door vorsten uit de kaste der Ksatrija's (II), terwijl de bestuurders van Boeleng, Bedoeng en Karangasem lieden waren uit de Wesija-kaste (III), ook wel Ario's genaamd. Uit deze beide kasten worden de wereldlijke bestuurders van Bali gekozen. Zij staan aan het hoofd van een Raad, welke bekend is onder den naam van „Pekentjan Kerte”, bij welk college een ieder zijne klachten en grieven kan voorbrengen.

De wereldlijke bestuurders kiezen tot lid van deze Vergadering gewoonlijk Pedanda's, en hebben zodoende goede voorlichters in zake geschillen van godsdienstigen aard of over maatschappelijken stand.

Met den toestand der Soedra-kaste (IV) was het, tijdens het Vorstenbestuur, destijds treurig gesteld.

De soedra's waren steeds voorwerpen van belangstelling van de lieden der drie hogere kasten en werden door dezen uitgeknepen en uitgeperst. Sedert het Nederlandsch bestuur echter zijn invloed op den gang van zaken kan doen gelden, is in dien toestand der Soedra's groote verandering ten goede gekomen, en wordt het door hen op prijs gesteld, dat het Europeesch bestuur, behoudens enkele uitzonderingen, de goede Balische gebruiken en instellingen eerbiedigt en handhaaft.

Het ziekenhuis te Modjowarno. Zoowel de inrichting van dit ziekenhuis, dat uit een complex van gebouwen bestaat, als de behandeling, welke de zieken daar ondervinden, worden in de „Bromartani” van 1 Februari 1911, no. 10, om het zeerst geprezen.

Twee langwerpige gebouwen, welke aan de Noordzijde zijn gelegen, zijn bestemd voor zieken van eenvoudigen maatschappelijken stand en voor de onvermogens. Een derde, fraai ingericht gebouw, is aangewezen als de verblijfplaats voor zieke inlandsche hoofden en ambtenaren, terwijl het daartusschen, meer naar voren gelegen gebouw, gereserveerd is voor den geneesheer, apotheek en voor den schrijver.

Twee kamers zijn afgezonderd voor de behandeling van ooglijders en gewonden en is tevens de noodige ruimte opgehouden voor de verstrekking van geneesmiddelen aan hen, die dagelijks uit de omstreken daartoe het verzoek doen.

Voorts is er een opslagplaats van goederen, enz. De vrouwelijke zieken zijn eveneens in twee gebouwen ondergebracht, in de nabijheid waarvan de keuken is gelegen.

De besmettelijke zieken en de melaatschen worden in een gebouw afzonderlijk gehouden.

De leiding van de geheele inrichting is opgedragen aan een Nederlandsch geneesheer met den titel van Directeur, wien één Dokter-Djava ter zijde staat.

De zorg der onvermogene zieken geschiedt door 23 inlandse zusters, wien 18 mannelijke mandours zijn toegevoegd. Zes personen doen dienst als hulp-geneesheer.

Op dit oogenblik worden in dit ziekenhuis 4000 zieken verpleegd, terwijl het aantal lieden, dat geneesmiddelen komt vragen, dagelijks ongeveer 200 bedraagt.

De meeste Mohamedaansche onvermogene zieken zijn afkomstig van Madioen, Kediri, Lamongan en van de Residentie Rembang.

Aan tal van in ellende verkeerende personen worden kosteloos kleedingstukken en voedsel verstrekt.

De tegenwoordige Directeur-geneesheer staat bij het publiek bekend als een bekwaam operateur voor blaasziekten en is tevens specialiteit in de oogheelkunde. Ook heeft hij eene bijzondere studie gemaakt van de cholera-behandeling. Hij staat thans op het punt, wegens langdurig verblijf, met één jaar verlof naar Nederland te vertrekken, en zal worden vervangen door den heer Zegers Verhoeven, een zoon van den geestelijke te Tijderes (Indramajoe).

Persdelict. De Javabode van 27 Maart j.l. vermeldt:

Voor den Raad van Justitie te Medan stond terecht, wegens een persdelict, Martowidjojo, bediende in de apotheek van den Inlandschen arts te Limah-Poeloh, onderafdeeling Asahan.

Bekl. Martowidjojo wordt ten laste gelegd, dat hij, met het oogmerk de rechterlijke macht in Ned.-Indië te beledigen, een artikel heeft geschreven, met de bedoeling dit artikel in de **Pewarta Deli** te plaatsen.

In dit stuk had schrijver zich op zeer laakbare wijze over de Nederlanders en in 't bijzonder over

de rechterlijke macht in Ned.-Indië uitgelaten. Hij memoreert de moordzaak-Tandjong Djati, zegt, dat hier de moordenaar natuurlijk met den dood gestraft moest worden, wjl de vermoorde een blanke was.

Ware de moordenaar echter Europeaan geweest en de vermoorde inlander, dan zou — aldus bekl. — zoo iemand er misschien wel met een geldboete van ten hoogste f 5 zijn afgekomen. Bekl. erkent de schrijver van het bewuste artikel te zijn, doch meent zich hierdoor aan niets schuldig gemaakt te hebben.

De President vraagt, wat hij bedoelt met de paritijdigheid, de rechterlijke macht toegeschreven, en met welk doel uitdrukkingen als *dieren mishandeling*, gebezigd werden.

De heer van Kesteren, als Maleische tolk in deze zaak optredend, deelt bekl.'s antwoord mede. — dat er, z.i., een groot verschil bestaat, of een „blanda” of een inlander gestraft wordt; dat een blanda als ras, dat „lebi bagoes” is, lichter gestraft moet worden, en hij dit ook billijk vindt.

De voorzitter leest bekl. de volgende alinea voor: „Een straf, ons opgelegd, wegens niets anders dan het slaan van een paard, zal zeker zwaarder zijn dan die een blanke toegemeten, welke ons slaat; daarom is er niets verkeerd in, dat de hollandsche heeren, die koelies slaan, „beschouwd worden als te hebben begaan een *dieren mishandeling*; dat is zeer fraai.”

Wat bekl. hierop te zeggen heeft.

Bekl. zegt, dat hij gemeend heeft, dat een boete van f 1.— voor een inlander even erg is als een dito van f 100.— voor een Europeaan.

Wordt hem voorgehouden het door den heer Damerboer, inspecteur van het inlandsch onderwijs, in het Hollandsch vertaalde artikel.

Aan het einde van zijn artikel heet het: „Dit schrijven is opzet van den schrijver; ik verzoek den heer Redacteur beleefd, het spoedig, op mijne verantwoording, in zijne kolommen op te nemen, opdat er geen tijd verloren ga.”

De officier informeert verder, of hij, dit artikel schrijvende, misschien „sakit hati” of misschien „panas hati” was en nu spijt van zijn schrijverij had.

Bekl. zegt, dat hij niet tevreden over de toestanden en de straffen was.

Wordt gevraagd, welken indruk de tolk van dit artikel gekregen heeft.

De tolk zegt, dat, z.i., dit stuk zeer sarcastisch gesteld is en geschreven met de bedoeling om te beledigen. Hij deelt dit ook aan bekl. mede.

Bekl. houdt zich onwetend, meent, dat hij met een en ander niets heeft miszegd.

De officier van Justitie eischte 3 maanden gevangenisstraf, meldt de Deli Cr. t., waaraan wij het bovenstaande ontleenen.

Oprichting van een Centraal-Translateurs-Bureau te Batavia. — Volgens mededeeling, voorkomende in de **Pemberita Betawi** van 15 Februari 1911, no. 37, zou den tegenwoordigen Inlandschen Ceremoniemeester, belast met de ontfangst van Inl. Grooten te Batavia, met name Pangeran Mansjoer, wegens onderdom en volbrachten dienstdienst, eervol ontslag uit 's lands dienst worden verleend, onder toekenning van pensioen, als belooning voor zijne langdurige en trouwe diensten aan de Regeering bewezen. De gelden, welke dientengevolge ter beschikking komen, zouden, volgens den schrijver van het artikel, worden benut ten behoeve van de te Batavia aanwezige Inlandsche schrijvers.

Verder schijnt de regeering te willen ingaan op het voorstel van den voormaligen translateur Holkema, n.l. om de onderwerpelijk toegestane gelden te besteden in het belang van de oprichting van 'n Centraal-Translateursbureau voor de eilanden Java en Madura, waarbij hoofdtranslateurs, translateurs, adjunct-translateurs, aspirant-translateurs en leerling-translateurs zouden worden aangesteld.

De adjunct- en aspirant-translateurs zouden dan plaatsing vinden te Solo en Djoeja, terwijl het thans daar aanwezige translateurspersoneel zou worden ingekrampen.

De verschillende Departementen en gewestelijke bureau's op Java en Madura zouden in den verloop dan voor de vertaling van de stukken in de landstalen van de centrale instelling moeten gebruik maken en op die wijze verzekerd zijn van eene behoorlijke overzetting, welke door het Inlandsche publiek zou kunnen worden begrepen.

Een van de translateurs van het Centraal-Bureau gekozen uit het Inlandsch element, die zou kunnen wijzen op zekere geboorte-extractie, zou met de functien van Ceremoniemeester worden belast, zonder verhooging van bezoldiging, doch alleen met toekenning van huishuurindemniteit, waardoor hij in staat werd gesteld zich op behoorlijke wijze te huisvesten.

Speciale inrichting tot het vervaardigen van OVERHEMDEN en ONDERGOEDEREN, naar maat of volgens model.

J. Lörcher

DEN HAAG, Hoogstraat 32-32a.

Wormbonbons „Kenha” Uitstekend en lekker smakend middel tegen wormen.
Rhamnagar Regelt op de gemakkelijkste en meest pijnloze manier den stoelgang. Het is een smakeloos, onschadelijk, plantaardig middel en vooral aan te bevelen voor lijdere aan aambeien.

Stoomlevertraan-Emulsie Aangenaamste en gemakkelijkst verteerbare vorm der levertraan.
Quina-Laroche en QUINA-LAROCHE FERRUGINEUX. Tegen zwakte, gebrek aan eetlust, koorts, etc.; de laatste vooral tegen bleekzucht en bloedgebrek.

Eikel-Cacao Beste dagelijksche drank voor kinderen, zwakke en klierachtige gestellen; tevens geneesmiddel bij stoornissen der spijsverteringsorganen.

Melksuiker Chemisch zuiver; speciaal voor kindervoeding.
Peptovine Versterkingsmiddel bij onvoldoende spijsvertering, bevattende peptonen, welke direct in het bloed opgenomen worden.

Tamarinde-Bonbons Laxeerende vruchtenpastilles in confituurvorm.
Risthma-Sigaretten Geven onmiddellijke verlichting bij aanvallen van asthma. Ruim 30 jaren succes.

Salmiak-Pastilles De beste huismiddelen
Bloemen-Pastilles en Mentha-Pastilles tegen hoest, heesheid en keelpijn.
No. 2 met viooltjes-aroma. Fabrieksmerk.

KRAEPELIEN & HOLM, Apothekers, Hofleveranciers, Zeist.

MAISON DROUOT

DEN HAAG
LANGE HOUTSTRAAT 7 en 2. — TELEF. 753.
GROOTSTE INRICHTING
TOT COMPLETE MEUBILERING
BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ - EIGEN
MEUBELFABRIEK - ANTIQUITEITEN EN
KUNSTVOORWERPEN.

GROENEMEYER EN WESSELING

IN EFFECTEN EN ADMINISTRATIËN

TELEGRAM-ADRES:
„GROEWES”.

TELEF. INTERC.:
4248.

TOUSSAINTKADE 32^D . . . DEN HAAG

ONZE KUNST

Geïllustreerd Maandschrift voor Beeldende Kunst.

HOOFDREDACTEUR: DR. P. BUSCHMANN JR.

Inhoud van No. 12, December 1910:

Joh. Cohen Gosschalk: F. Hart Nibbrig. — **J. O. Kronig:** De schilder Mancadan. — **Kunstberichten**, uit Antwerpen, Haarlem, Leiden, enz. — **Van der Stappen.** — **Boeken en Tijdschriften.**

PLATEN: 1 reproductie van het portret van F. Hart Nibbrig, door Joh. Cohen Gosschalk. — 11 reproducties naar werken van F. Hart Nibbrig. — 4 reproducties naar werken van J. Mancadan.

Omstg- en tekstversiering van G. W. DIJSELHOF en PROF. ED. PELLENS.

ONZE KUNST verschijnt maandelijks in afleveringen van minstens 50 pagina's tekst en platen, en kost f 12.50 per jaargang.

Van af jaargang 1909 verschijnt een genummerde **PRACHT-UITGAVE** à f 25.— per jaargang. Nadere inlichtingen verstrekken de uitgevers.

VRAAG PROEFNUMMERS.

L. J. VEEN — UITGEVER — AMSTERDAM.

De inlandsche ambtenarenbond „Mangoen Prodjo” op Java en Madura. In aansluiting aan het bericht, met betrekking tot den opgerichten Inlandschen ambtenarenbond op Java en Madura, waarvan melding werd gemaakt in Het Kol. Weekblad van 9 Maart 1911 no. 10, kan thans worden medegedeeld, dat het initiatief tot oprichting van dien Bond, waaraan de naam „Mangoen Prodjo” is gegeven, blijkens de rondgezonden circulaire van Januari te voren en voorkomende in het orgaan der Jong-Jav. Vereeniging Boedi Oetomo van 16 Februari jl. no. 16, is genomen door verschillende Inlandsche hoofden en ambtenaren van de afdeling Koedoes, met het doel de aansluiting te bevorderen van alle Javaansche prijajis en — in navolging van de bestaande handels- en cultuurverenigingen — eveneens door samenwerking te trachten de belangen van den Prijajistand te bevorderen.

Volgens de opgemaakte voorloopige statuten zal men trachten dit doel te bereiken:

- a. door het houden van lezingen en besprekingen in het belang van de Inlandsche ambtenaren, van de regering, van het land en van de bevolking;
- b. door het treffen van maatregelen om eventuele grieven van de Inlandsche ambtenaren op te heffen;
- c. door het verlenen van onderlingen bijstand der leden, een en ander binnen de perken van de Wet.

De leden zullen worden onderscheiden in:

- A. Gewone leden, die zijn:
 - 1e. de Inlandsche hoofden van het Binnenlandsch Bestuur en hunne helpers, vanaf den rang van schrijver van Onderdistrictshoofd tot en met den rang van Patih;
 - 2e. de Inlandsche hoofden, vallende onder het Departement van Justitie;
 - 3e. de gewezen leerlingen van de hoofden- en landbouwscholen, die de studies hebben afgevolgen van de Afdelingen I en II (hoofdenschool);
 - 4e. leerlingen van de eerste klasse der landbouwschool en die van de IVe klasse der hoofdenschool.
- B. Buitengewone leden, waartoe behooren:
 - 1e. de andere Inlandsche prijajis;
 - 2e. de gepensioneerde Inlandsche hoofden.
- C. Eereleden zijn zij, die zich op een of andere wijze verdienstelijk hebben gemaakt, ten opzichte van de Vereeniging.

Donateurs — zoowel Europeanen als Inlanders — zijn zij, die f 25 of meer in eens hebben bijgedragen, of die — tot wederopzeggens toe — eene maandelijksche contributie betalen van minstens één gulden.

De Vereeniging zal bestaan uit verschillende afdelingen; verder iedere afdeling uit verschillende hoofdgroepen, en deze weder uit groepen.

De leden van een district vormen één groep; de gezamenlijke groepen in een Regentschap één Hoofdgroep, en de gezamenlijke Hoofdgroepen in eene Residentie ééne afdeling.

Er zullen zijn 3 Raden van Toezicht, n.l. te Batavia, Semarang en Soerabaja, bestaande uit één Voorzitter, één Secretaris-correspondent en één secretaris-thesaurier.

Aan het Hoofd van de Afdelingen, Hoofdgroepen en groepen zullen eigen gekozen besturen staan, welke onderscheidenlijk den titel voeren van Hoofdbestuur, Bestuur en Onderbestuur, en welke zullen bestaan uit minstens 3, en ten hoogste 7 leden.

De Voorzitters van de Raden van Toezicht zullen Europeanen zijn; de twee secretarissen kunnen zoowel Europeanen als inlander zijn, doch allen worden gekozen en aangesteld door de Algemeene Vergadering en voor den tijd van 3 jaren.

De leden van de afdelingsbesturen, hoofdbesturen en onderbesturen worden aangesteld voor den tijd van één jaar.

Zij, die zonder geldige redenen de op hen gevallen keuze niet willen laten welgevalven, betalen $\frac{1}{4}$ van hunne maandelijksche bezoldiging in de kas der Vereeniging.

Elk lid betaalt een contributie van minstens f 0.15 maands; de buitengewone leden f 0.10 p. maand.

De inkomsten der Vereeniging bestaan uit:

- a. contributiën;
- b. giften en schenkingen;
- c. de winst, door de Vereeniging gemaakt.

Het voorloopig bestuur is uit de navolgende personen samengesteld:

Voorzitter: Mas Soero Hampirodjo, Wedono van het district „Tenggeles” (Koedoes).

Onder-Voorzitter: Raden Ngabehi Mohamad, Adjunct-djaksa van Koedoes.

1e Secretaris: Raden Tohar, ass.-wedono van het onderdistrict „Pohdengkol.”

2de Secretaris: Raden Mas Notoprodjo, Mantri kabupaten te Koedoes.

Thesaurier: Raden Kortodirdjo, onder-collecteur te Koedoes.

1e Commissaris: Raden Tjitoredjo, Djaksa te Koedoes.

2de Commissaris: Raden Mas Tjokrosegondo, ass.-wedono van Medjobo.

Het doel, hetwelk deze nieuwe Vereeniging beoogt, verschilt wel met het streven van de Jong-Javaansche Vereeniging „Boedi Oetomo”, de mogelijkheid is echter niet uitgesloten, dat beide Vereenigingen naast elkander kunnen bestaan.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Jonge huwelijken bij de Chinezen. — Het uithuwelijken op jeugdigen leeftijd van Chineesche kinderen door hunne Chineesche ouders is een gebruik, dat zoowel in Groot-China als in Ned.-Indië voorkomt.

De bedoeling hier ouders daarbij is, onder normale omstandigheden althans, hunne kinderen gelukkig te zien, den jeugdigen zoon tijdig te binden en latere mogelijke avonturen te voorkomen, zoomede om zich zelve spoedig te kunnen verheugen in het bezit van eene nakomelingschap.

In de werkelijkheid wordt echter dikwijls door de ouders „dwang” op de kinderen uitgeoefend, en, aangezien deze opgegroeid, op zulk een opgedrongen afspraak in het geheel niet gesteld zijn, weten de kinderen, ten einde tegenover de ouders zoo correct mogelijk te blijven, geen beter middel, dan al het mogelijke te verzinnen, het huwelijk uit te stellen. Vandaar het slaken van vele zuchten door de Chineesche ouders.

In de Pemberita Makassar van 23 Januari 1911, no. 10, wordt het in toepassing brengen van jeugdige huwelijken niet aanbevolen.

Voor de jonge zoons niet, wegens gebrek aan geldelijke inkomsten en dientengevolge algeheel onvermogen om eene behoorlijke huishouding op te zetten, en in de tweede plaats, omdat de behoefte aan een huwelijksband volstrekt niet door de jongelieden wordt gevoeld.

Voor de meisjes wordt het jonge huwelijk niet aangeprezen, omdat, zoolang zij nog deelnemen aan het hazardspel, zij bovendien, over het algemeen, niet kunnende lezen en schrijven en nog weinig tact bezittende met jonge mannen om te gaan, bij een huwelijk, al spoedig groote kans loopen, door hunne echtgenooten als bedienden te worden beschouwd, terwijl deze den grooten heer uithangen.

Bij den raad van den schrijver aan de Chineesche ouders, vooral in den tegenwoordigen tijd, deze beschouwingen niet uit het oog te verliezen, hooft hij tevens, dat zij, uit werkelijke liefde voor hunne kinderen, hunne verlangens naar schoonzoons en schoondochters en nakomelingschap, zullen weten te beheerschen.

Van Peking naar Taskend. — Evenals in de meeste steden van het nieuw verworven gebied plaats heeft, is ook de stad „Kashgar” in twee deelen gescheiden, welke op eenige mijlen afstands van elkander zijn gelegen.

De oude of Turksche stad telt 110.000 inwoners, waarvan een gedeelte zich op een breed terrein, buiten de stadsmuur, heeft gevestigd.

De nieuwe of Chineesche stad telt minder inwoners, en is de zetel van den Gouverneur, van den bevelhebber der Chineesche troepen en van de verschillende Chineesche handelskantoren.

In de Turksche stad woont, op een fraai terrein, de Engelsche Consul Mac Hartny, terwijl de Russische Consul-Generaal Sokow zich in eene fraaie, groote woning op den rivieroever gevestigd heeft. De heer Sokow verving destijds zijn bekenden ambtgenoot Petrovsky, die in 1882 in deze streken eene belangrijke politieke rol speelde, en daarom ook wel genoemd werd de „Vorst van Kashgar.”

Het Russisch Consulaat wordt beschermd door 60 bereden Kozakken uit Oremburg, onder bevel van twee officieren. Verder vindt men in deze stad nog een Russisch-Chineesche Handelsbank, een Russisch postkantoor en een Russisch douane-bureau, waardoor de Handel in staat gesteld wordt de handelsgoederen op gemakkelijke wijze naar Rusland te vervoeren.

Het aantal Russische onderdanen in deze streek is vrij aanzienlijk. Voor een reispass wordt f 12.— aan den Russischen Consul-Generaal betaald, en uit deze inkomsten worden de uitgaven van het Consulaatschap, zoo niet geheel, dan toch grootendeels bestreden. De behartiging der Chineesche belangen is op het Consulaatschap opgedragen aan een Chineesch officier, met name „Tung-Shang”, een halfbloed, afkomstig uit de provincie Kansoe. Hij is thans reeds 13 jaren als zoodanig in functie, spreekt de Russische taal vloeiend en heeft zijne opvoeding genoten op de Russ.-Chineesche school te Urumchi.

PEEK & CLOPPENBURG

- Wagenstraat 12-14-16 -
Spuistraat 13 - DEN HAAG.
VERDER IN ALLE STEDEN.

- HEEREN- en KINDERKLEEDING □
- UITRUSTINGEN □
- HOEDEN HEMDEN ONDERGOEDEREN □

Vestigt U in NIJMEGEN!

Voor inlichtingen wende men zich aan het SECRETARIAAT van

NIJMEGEN VOORUIT!

M. CROMMELIN, Voorzitter.
ALOYS B. JANSEN, Secretaris.

L E E R S T E : : O N G E V A L L E N
E R S T E : :
V E R Z E K E R I N G
E R S T E : :
N I J M E G E N : :
S E C R E T A R I A A T

ROTTERDAMSCH
ROTTERDAM,
Oudehavenkade No. 1, Plan C.
Hoofdvertegenwoordiging in Nederl.-Indië:
De Heeren VAN HEUSDEN en MEES,
Kali-Besar, Batavia.
Zeer vrijgevege Polisvoorwaarden.

VERZEKERING.

BREDA.
BOSCHRIJKE OMGEVING.
WONINGINRICHTINGEN
in huur.
Groote Markt 50. **P. HEIJMAN.**

Firma Wed. A. VAN WINKOOP.
Hofleveranc. v. H.M. de Koningin en H.M. de Koningin-Moeder.
MAGAZIJN van:
Dames Handwerken en Luxe Artikelen.
Noordeinde 40. DEN HAAG. Tel. No. 2219.

ONTWAKING
ALGEMEEN MAANDSCHRIFT VOOR LETTEREN,
KUNST, SOCIOLOGIE EN WETENSCHAP.
ONDER REDACTIE VAN:
GEORGES EEKHOUD, JACQUES MESNIL, LOD. BAECKELMANS, ARY DELEN, WILLEM GJSSSELS
OSCAR SIX, GUSTAAF VERMEERSCH.
BESTURDER: SEGHER RABAUW.
Uitgave van: „t Kersouwken” te Antwerpen.
Administ. voor Holland: Overtoom 442, Amsterdam
Prijs per jaargang van 12 afleveringen f 3.—.
Losse afleveringen f 0.30.
PROSPECTUS en PROEFNUMMERS op aanvraag GRATIS.

Na 24 MEI
beschikbaar voor de reis naar **INDIË**
een **Christen Negermeisje** en eene **Baboe.**
Brieven onder no. 125 aan het Bureau van dit Blad.

De verhouding tusschen de Russen en Chinezen laat hier niets te wenschen over, hetgeen tot het resultaat heeft geleid, dat in den laatsten tijd tal van jaren lang hangende geschillen op vredelievende wijze, tot genoegen van partijen, zijn kunnen worden opgelost.

Een vrij groot aantal Engelsch-Indische onderdanen, hoofdzakelijk afkomstig uit „Shikarpuri”, houden eveneens in deze stad verblijf en vinden daar een levensbestaan in het uitzetten en wisselen van geld. De Engelsch-Indische handelsbelangen concentreeren zich in deze streken meer te Yarkand dan te Kashgar, doch zij worden bemoeielijkt door de politiek, welke de Engelsch-Indische ambtenaren voeren ten opzichte van Tibet.

Uit vrees voor uitbreiding van Russische invloeden, laten die ambtenaren n.l. met opzet de wegen in de Himalaja- en Hindu-Kush-gebergten zóódanig verwaarloozden, dat zij nagenoeg onbegaanbaar en dus onbruikbaar zijn. Het aantal Engelsch-Indische geldwisselaars, zooveen vermeld, bedroeg geruimen tijd ongeveer 600, doch, sedert het is gebleken, dat hun werkkring tot nadeel strekte van de geldelijke belangen van het volk, is, door bemoeienis van den Engelschen Consul, dat aantal reeds tot op de helft verminderd.

Zoowel de geleidelijke intellectuele ontwikkeling van het volk, als het verbod, dat dien geldwisselaars het verblijf in Afghanistan en Russisch-Turkistan wordt ontzegd, werken dat streven in de hand.

Wanneer het Chineesch bestuur in diezelfde richting zou willen sturen, zou zulks haar niet zwaar behoeven te vallen en zou zij slechts aan het volk hebben te verbieden om geldelijke transacties met de Engelsch-Indische geldwisselaars aan te gaan, doch, jammer genoeg, staan deze lieden te Kashgar onder zekere bescherming van de Chineesche autoriteit, die, uit eigenbelang, hare oogen sluit en den geldwisselaar vrijlaat bij de heffing van woekerwinsten van het volk.

Het oordeel van enkele toongevende Nederlanders over het gebruik van opium. Zooals bekend is, is opium een uit de papaverplant verkregen bedwelmend product.

Het is voor het menschelek lichaam, bij een regelmatig gebruik, volgens sommige personen, zeer schadelijk; volgens anderen minder nadeelig.

In elk geval werkt het slecht op het menschelek gestel, behalve in die gevallen, dat het als geneesmiddel in de geneeskunde wordt toegediend.

Tot hen, die de meening zijn toegedaan, dat het opium zeer schadelijk is voor den mensch, rekent zich de Redactie van het Maleisch-Chineesch Nieuwsblad de „Ho Po”, die in haar nummer van 7 Februari 1911, no. 267, onder het bovenvermelde hoofd, eenige beschouwingen ten beste geeft, waaraan het navolgende is ontleend:

Geen enkel werkelijk verstandig mensch, zegt de schrijver, zal er aan denken van het opium als genotmiddel gebruik te maken, en dat de verschillende Regeeringen eveneens in dien zin denken, bewijst wel het feit, dat de Vorsten er thans op aansturen om op den geheelen aardbol aan het opiumgebruik een einde te maken.

Het Nederlandsch bestuur denkt er evenwel nog anders over.

Enkele leden der Staten-Generaal zelfs willen van de afschaffing van dat middel in het geheel niet weten.

Onlangs las de schrijver in één der Nieuwsbladen het navolgende:

„De tegenwoordige Minister van Koloniën, die, vóór zijn Ministerschap, oprecht de meening was „toegedaan, dat het Opiumbestel in Ned.-Indië moest „verdwijnen, zal, nu hij het gezag in handen heeft, „daartoe zeker overgaan.

„Doch er zijn andere leden in de Landsvertegenwoordiging, die eene andere meening zijn toegedaan, en daaronder behoort de heer Colijn, die als „zijn oordeel ten deze uitsprak, dat een matig gebruik van het heulsap, evenals één of twee borrels „alcohol per dag, voor een Europeaan voor het „lichaam niet schadelijk is.

„De heer Dr. Hulshof Pol, Directeur van het „Krankzinnigengesticht te Lawang (Java), wijst in „zijn bekend opstel over „het opium en de „alcohol”, op den plicht der Regeeringen er voor te „zorgen, dat niet meer opium en alcohol worde „gebruikt dan strikt noodzakelijk is.

„Aan de uitvaardiging van een gebruiksverbod „zijn twee groote gevaren verbonden, n.l., dat de „clandestiene handel zal toenemen (hoe kan dat mogelijk zijn, wanneer door samenwerking van alle „Regeeringen, alle papaveraanplantingen worden uitgeroeid), en dat de opiumgebruiker al heel spoedig „zijn heil zal zoeken bij het gebruik van andere, „nog schadelijker genotmiddelen.”

Maar bestaat er wel een vuiler genotmiddel dan het opium? vraagt de schrijver.

Zijns inziens niet, en hij noodigt daarom Dr. Hulshof Pol uit, om, door een schuifje de proef op de som te nemen. Hij zal dan in de gelegenheid zijn persoonlijk waar te nemen, of het opiumgebruik aangenaam is en den schuiver in den aardsehen hemel brengt.

Of het gebruik van alcohol schadelijker is dan van het opium, is een tweede vraag.

Schrijver gelooft van niet, omdat hij, bij het waarnemen van personen en toestanden, nimmer de overtuiging heeft ontvangen, dat het gebruik van alcohol groter lichamelijke verwoesting aanricht, dan dat van opium.

Heeft een alcoholist, vraagt hij, ooit zijne vrouw en kinderen verkwanseld, om aan zijn dranklust te voldoen, zooals de aan opium verslaafde rooker doet?

Volgens de geneesheeren leidt misbruik van opium tot machteloosheid, gebrek aan helderheid en diefstal, doch niet tot waanzin en tot schade van de nakomelingschap.

Het misbruik van alcohol leidt tot verwoesting van eigen lichaam, diefstal, moord, waanzin en tot schade van de nakomelingschap.

Van 10 tot 40% der krankzinnigen zijn alcoholisten, terwijl, volgens de statistiek, van de 969 Javanen, die in de jaren 1902-1909 in het krankzinnigengesticht te Lawang werden verpleegd, bij één misbruik van opium en bij 5 misbruik van alcohol werd vastgesteld.

Deze uitkomsten stellen de geneesheeren in het gelijk, maar het verhandelen van vrouwen en kinderen, het brengen van dezen op den slechten weg, alles terwille van opium, is, naar schrijver's meening, veel groter nadeel voor de maatschappij, dan de verwoestingen door alcohol aangericht. De regeering houdt zich echter vast aan de verklaringen der geneeskundige faculteit en zal, jammer genoeg, in de gegeven omstandigheden, de millioenen, die zij uit het opiummiddel trekt, niet spoedig prijs geven.

De zeeroof in de Straat Madura. — Blijkens 't voorkomende in de **Perniagään** van 22 Maart 1911, no. 65, heeft een Chineesch handelaar, wonende te Pasoeroean, onlangs een rekest aan het bestuur ingediend, waarbij het verzoek werd gedaan zulke krachtige maatregelen tegen de zeeroovers in de Straat Madura te nemen, dat aan hunne rooverijen voor goed een einde worde gemaakt.

Voorts vroeg men alvast, om, in afwachting van die maatregelen, de goederentarieven op de Staatspoorwegen zóódanig te verlagen, dat zij overeen zouden komen met de vrachtprijzen, welke aan vervoer van goederen over zee verbonden zijn.

Op dit laatste verzoek is het bestuur niet ingegaan, terwijl tevens te kennen is gegeven dat van bestuurswege maatregelen in bewerking zijn om aan de zeerooverij in de Straat Madura een einde te maken. Met betrekking tot het rekest, kan nog worden bekend gesteld, dat het, behalve door den Chineeschen handelaar, mede ondertekend is door tal van andere groot- en klein-handelaren. Deze lieten er in uitkomen, dat zij hunne handelsgoederen gewoonlijk van Soerabaja betrekken en deze per prauw-gelegenheid over zee naar Oost-Java laten verschepen, om ze, na aankomst, aan de klanten af te leveren.

Die handelaren zijn tot het vervoer over zee genoodzaakt, doordat de goederen-tarieven van de Staatsspoorwegen zóó hoog zijn, dat zij op de inkoopsprijzen van de handelsgoederen gelegd geen gelegenheid meer geven iets te verdienen.

De zeeroovers in de Straat Madura brengen dus zeer veel moeilijkheden en schade aan de klein-handelaren van Oost-Java toe.

Volgens de bij het bestuur berustende gegevens, zijn in de laatste jaren de volgende gevallen van zeeroof in het Bangkalansche ter zijner kennis gebracht: in het jaar 1904 twee, en in de jaren 1906 en 1908 ieder één, d. i. te samen vier.

De Raad van Justitie behandelde deze twee laatste gevallen, doch sprak de daders, wegens gebrek aan bewijs, van het ten laste gelegde misdrijf vrij.

De door de zeeroovers toegebrachte schade bedroeg een waarde van f 6.— aan zout, en f 90.— en f 1580.— aan goederen.

Deze zeeroovers wonen aan het strand van het eiland Madura en zijn wel bekend, maar de bena-deelde partij geeft zoo dikwijls geen kennis aan het bestuur van de plaats gehad hebbende rooverijen uit vrees voor moeilijkheden, beslommingen en weerwraak.

De ass.-resident van Bangkalan is van meening, dat de Madureesche strandbewoners de zeerooverij plegen in overleg met lieden van den overwal en meer in het bijzonder van hen, die wonen te Soerabaja, Grisee, Sedajoe enz.

Ware de politie van die plaatsen dan ook, we-

P. ABRAHAMSON,

A HOFJUWELIER, A

VEENESTRAAT 27. SPUISTRAAT 56/58. PRINSESTRAAT 34.
Tel. 2515. Tel. 40. Tel. 2823.

— DEN HAAG. —

INKOOP tot de hoogste waarde van INDISCHE BRILLANTEN, DIAMANTEN, GOUD, ZILVER en PLATINA. TAXATEUR.

Voor gemeubileerde Woningen

wende men zich tot de Firma

N. V. W. CORSMIT BROSSOIS & CO.

Bezuidenhout no. 1 - Tel. 811 & 6423

die altijd Woningen beschikbaar heeft

-- om direct te betrekken. --

Meer dan 100 tevredenheidsattesten ter inzage

A. SCHARENBERG,
HOFLEVERANCIER.

NIEUWZILVER- EN NIKKELWERKEN

HUISHOUELIJK LUXE

TELEPH. INTERC. 2443.

HOOGSTRAAT 15, - 's-GRAVENHAGE.

HOYMAN & SCHURMAN.

Passages zonder verhooging van kosten te bespreken naar:
Oost- en West-Indië, Noord- en Zuid-Amerika, Afrika, Australië, Engeland, Japan, China, enz.

Plezierreizen met speciale plezierbooten naar Noorwegen
per Hamburg-Amerika-Lijn en P. N. O.

Assuranties, expedities, informaties, enz.
M. J. MEERTENS,

Piet Heinplein 1. -- Telefoon 3218.

NIEUW! ACTUEEL!
DE GROOTE ILLUSIE

DOOR **NORMAN ANGELL**

GEAUTORISEERDE UITGAVE VERTAALD ONDER
TOEZICHT VAN DR. L. A. J. BURGERSDIJK JR.

Dit hoogst belangrijke werk vindt zijn oorsprong
in een brochure, die het vorig jaar in Engeland
het licht zag onder den titel:

„EUROPE'S OPTICAL ILLUSION”.

De belangstelling die deze brochure in Engeland
wekte en de aard der besprekingen die zij in het
leven riep, had tot resultaat, dat de schrijver het
onderwerp nu veel ruimer en breder behandelde
en daardoor een juist denkbeeld geeft hoe de kansen
voor een oorlog tot een minimum gereduceerd
worden.

Het is te verwachten, dat er eene meer dan
grootte belangstelling voor dit boek zal zijn, daar
waar in de laatste jaren zooveel worden bezig-
gehouden door de gedachte

OORLOG OF VREDE.

Voor allen die in dit onderwerp belangstellen
zal dit wel bestudeerd vraagstuk een goed inzicht
geven van den tegenwoordigen toestand der groote
mogendheden onderling.

Prijs ingenaaid f 1.90.

Uitgave van **A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS-MIJ., Leiden.**

gens gebrek aan waakzaamheid, ter verantwoording geroepen, hoogst waarschijnlijk waren vele bekende zeeroovers reeds opgevat.

Toch is het beëindigen van den zeeroof voor de regering geen gemakkelijke taak, en, aangezien daarmede in elk geval veel tijd gemoeid zal zijn, dachten de rekestranten dat verlagings van de goede-tarieven op de Staatsspoorwegen als eene geschikte voorloopige oplossing mocht worden beschouwd.

Het rekest is aan de Directeuren van de departementen van Binnenlandsch Bestuur en van de Gouvernementsbedrijven ter fine van advies toegezonden aan den resident van Madura verzocht een voorstel in te dienen, in aansluiting met dat, hetwelk reeds in het jaar 1909 door dien Hoofdambtenaar was voorgebracht.

Volgens het rapport van dien resident is te Soerabaja een roef- en zeilvaartig ter beschikking tot legengang van den zeeroof in de Straat Madura.

Het is een sloep, die vroeger in gebruik is geweest bij de Kon. Marine en bemand met vijf personen. De uitgaven hiervoor bedragen f 1380 per jaar. De snelheid van het vaartuig, laat, zelfs in de gunstigste omstandigheden, veel te wenschen over en is, in elk geval, geringer dan die van de ranke rooversvaartuigen, met het gevolg, dat de zeeroovers zich steeds tijdig kunnen verschuilen.

Door den resident is thans op de aanschaffing van meer en betere vaartuigen aangedrongen, die behoorlijk bemand en bewapend moeten zijn, terwijl hij daarbij gaarne de voorkeur zou geven aan een actie van de zijde der Kon. Marine, die met een vlugge torpedoboot ten deze de nuttigste diensten zou kunnen presteeren.

Of in die voorstellen zou worden getreden, was nog niet bekend, doch wel is bekend dat onderwerpelijk overleg wordt gepleegd tusschen de Departementen van Binnenl. Bestuur en Marine en dat men door samenwerking zal trachten den thans bestaanden gebrekkigen toestand den kop in te drukken.

Van Vreemde Koloniën.

De toestand in Marokko is allerhachelijkst geweest. De opstandelingen groeiden in aantal. Het beleg van Fez was nauwer gesloten. Er was tot in de stad gevochten. Een broeder van den Sultan, prins Mulai-el-Zin, werd tot sultan uitgeroepen, of is tot vertegenwoordiger van de hoogste macht verklaard, in afwachting van een sultanskeuze. Maar nu schijnt er wat licht door de wolken te breken.

De Franschen hebben een afdeling van pl.m. 1000 man, onder generaal Moinier, van Casablanca (west-kust), gezonden om Fez te ontzetten; als deze haar tocht zonder te groot oponthoud volbrengt, kan zij nu haar doel hebben bereikt.

Vóórdien hadden de Franschen inlandsche korpsen, mehalla, georganiseerd in Alcazar en Shawia, d. z. de landschappen tusschen de westkust en Fez gelegen; de majoor Brémont rukte uit die streek tegen de rebellen op. Eerst liepen geruchten over zijn gevangenneming, ja, zelfs over zijn dood, maar den 26sten April kwam hij in de hoofdstad aan, waar hij, met nieuwe voorraden, ook nieuwen moed bracht.

Bij de Algerijnsch-Marokk. grens stond sedert eenige weken een divisie gereed, onder generaal Toutée; deze heeft eindelijk ook opdracht gekregen op te rukken. Uit Frankrijk komt verder troepenversterking. Ook 12 verpleegsters zijn naar Casablanca vertrokken.

De kleine Europeesche kolonie in Fez bestaat uit de consuls van Frankrijk, Duitschland, Oostenrijk, Spanje, Groot-Brittannië, den kolonel Mangin, hoofd der Fr. militaire missie, met een vijftal officieren, en nog een 15-tal ambtenaren en kooplieden.

De pers erkent algemeen, dat Fr. met groote lankmoedigheid gehandeld heeft. Alleen eenige Duitse en Spaansche bladen schijnen te vreezen, dat Fr. zich meer met de zaken in Marokko wil bemoeien, dan in de bedoeling heeft gelegen der overeenkomst van Algeciras.

De Times-correspondent in Tanger spreekt zijn oordeel aldus uit:

Hoe langer de opstand duurt, des te duidelijker wordt, dat alle krachten in te spannen zijn om den sultan op den troon te handhaven. Zijn val zou leiden tot een lang tijdperk van anarchie en zou de goede verwachtingen, welke gekoesterd werden voor de toekomst van Marokko, weer vernietigen. Mulai Hafid moge geen ideaal-sultan wezen, hij heeft toch veel goede eigenschappen, en geen beter vervanger voor hem is aan te wijzen. Hij heeft de ondervinding tot leermeesteres en begrijpt, in welke richting de belangen van zijn persoon en zijn land ten goede te leiden zijn.

Komt hij met succes uit al de gevaren en moeilijkheden, waarin hij nu verkeert, dan zal hij zijn volk moeten onttrekken aan de revolutionaire inblazingen, die tegen elke gezonde ontwikkeling ingaan. Daartoe zal hij goeden raad, geldelijken en administratieven hulp noodig hebben, maar ook moet de pas begonnen reorganisatie van zijn leger flink worden doorgevoerd.

Engelsch-Belgisch-Portug. commissie. Reeds is een Eng.-Belg. commissie benoemd om een regeling tusschen Rhodesia en Belg.-Kongo voor te stellen. Thans is van Port. zijde een commissie aangewezen om, in aansluiting met de voorgaande, een voorstel te bezorgen voor de grens tusschen Rhodesia en Angola. (De vereenigde werkzaamheden zullen in September beginnen, en, naar schatting, 18 maanden duren.

Vrijwaren vanschepen tegen muskieten. De reeders der Holt-Mij. hebben 2 schepen, die malariastreken bezoeken, laten inrichten volgens de aanwijzingen van den bekenden majoor Ronald Ross, ten einde de bemanning te beschutten tegen muskietensteken. Het tweede schip is nu in Engeland teruggekeerd van een reis naar de Westkust van Afrika; de uitkomst overtrof de verwachting, geen enkel malaria-geval kwam voor. Deuren en ramen, alle openingen zijn beschermd; de voorschriften van majoor Ross waren daartoe letterlijk opgevolgd. Deze vergden wel veel nauwgezetheid en oplettendheid, maar als de goede uitwerking er van bekend en erkend wordt, zal de bemanning gaarne wat moeite over hebben om een goeden gezondheids-toestand te verzekeren.

BRITSCHE KOLONIËN.

Tin in Nigeria (West-Midden-Afrika). Na een uitvoerige uiteenzetting van de tin-productie in verschillende deelen van de wereld, komt de Straits Budget van 6 April tot een beschouwing over Nigeria. Het Br. rijk omvat de hoofdbronnen voor tin. Zonder Billiton en Banka te vergeten, staat hun voortbrengingsvermogen toch ver achter bij de Straits Settlements, Australië, Cornwall, Zuid-Afrika en Nigeria. Op dit laatste gebied worden groote verwachtingen gebouwd. Verschillende maatschappijen zijn reeds gevormd om in de exploitatie te wedijveren, haar gezamenlijk kapitaal loopt in de millioenen, 300 ingenieurs zijn er werkzaam. Tin wordt er voornamelijk gevonden in de alluviale vorming der rivierbeddingen, de uitgestrektheid der vindplaatsen moet zeer groot zijn, haar rijkdom niet minder. De voorraad wordt gelijkgesteld met dien der Ver. Maleische Staten. Een spoorweg, alsnog in aanleg, zal het mijngebied met het bestaande net en zoo met de kust verbinden.

In de week van 6-13 April werden in Bombay aangegeven 345 gevallen van, en 291 sterften aan builenpest.

In Delhi (Boven-Indië), nam de sterfte toe, en steeg tot 100 p. d. Velen verlieten de stad, in eenige wijken stond de handel stil.

Een vorstelijke onderkoning van Indië. Nu en dan gaan stemmen op voor de stelling: wil Indië tot een eigen leven en volle groei-kraft komen, dan zal het een koninklijke onderkoning moeten hebben. De Times of India bestrijdt in zijn mail-uitgave van 15 April deze opvatting op de volgende gronden.

De verkondiging berust op de populariteit van den hertog van Connaught. Deze neemt in de waardeering van het volk een plaats in, zooals nog nooit het geval is geweest met een prins van het vorstelijk huis, buiten de rechte lijn, die aan de regering is. Denkt men dezen hertog weg, dan blijft niets over om met geestdrift bij de vraag te volharderen.

Maar zelfs wie dit niet toegeeft, kan het voorstel moeilijk verdedigen. In Indië moet de onderkoning het hoofd van de regering zijn. Hem te scheiden van den gouverneur-generaal is niet mogelijk. De positie van den luitenant-gouv.-gen. van Bengalen, overgeschaduwde door een onderkoning en een gouvern.-gener. zou ook al niet houdbaar blijken. De onderkoning moet 't verantwoordelijk hoofd voor alle regeeringsdaden, populaire, zoowel als impopulaire, zijn. In die verhouding moet een lid der koninklijke familie niet geplaatst worden. Meer dan tot nu toe, is in de toekomst verschil van inzichten te verwach-

Firma HESSELS,
Danckertstraat 75 - 's-GRAVENHAGE.

WILT GIJ EEN LICHTEN VEERKRACHTIGEN
TRED KRIJGEN EN BEHOUDEN, DRAAG DAN
ONS VOETSTEUNEND MAATSCHOEISEL.

Speciale Inrichting voor voetlijders
Steunzolen systeem Dr. JAGERINK.
Voetcorsets „ Dr. MILO.

ELASTIEKEN KOUSEN en CELLULOID-CORSETS uitsluitend op voorschrift van H.H. Doktoren.

W. POPPINK, :-: :-: TELEFOON No. 4485.
Prins Hendrikstraat
141-143, Den Haag.
Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageruim, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f 12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 36 cM. hoog, m. bak . f 11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog, m. bak f 12.—

N.V. THEOSOFISCHE UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
AMSTELDIJK 79 * * * AMSTERDAM

THEOSOPHIA Theosofisch Maandblad onder redactie van Dr. J. W. BOISSEVAIN en E. WINDUST. - 19e Jaargang
Per jaargang van 12 afl. fr. p. p. binnenland f 5.—
Losse afleveringen " " " " " 0.70

NIEUW VERSCHENEN WERKEN:

Dr. R. STEINER, Het Occultisme in korte trekken ing. f 2.75
D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, Bhagavad-Gita transcriptie (Sanskrit-tekst) 1.50
A. BESANT, De opvoeding in het Licht der Theosofie 0.15
Dr. R. STEINER, De opvoeding van het Kind 0.50
ALAN LEO, Astrologie voor Iedereen 0.75
A. E. THERENS, Leerboek der Astrologie I 5.—

— Verkrijgbaar bij alle solide Boekhandelaren. —

RIPPEN
PIANOHANDEL
PIET HEINSTRAT 42
ELANDSTR. 17 TEL. 4683
VERHUREN STEMMEN

JOHANNES WOLF, ARCHITECT-LEERAAR
's-GRAVENHAGE - Van Gochstraat 39
GEEFT PRIVÉ- EN CURSUS-LESSEN

in Wiskunde, Boekhouden, Duitsch, Mechanica, :-: Statica, Landmeten en Waterpassen. :-:
Uitstekende attesten van oud-leerlingen zijn ter beschikking.

Een nieuw boek van de bekende schrijfster
NANNIE VAN WEHL

Deze maand verschijnt:

De kleinkinderen van Mevrouw Beukema

Een boek voor jonge dames van 16—18 jaar.
:- Met teekeningen van C. J. ROVERS :-:
Prijis f 2.50. In prachtband f 2.90

ten tusschen de regeering in Indië en die in het moederland. Hoe zou een onderkoning in dezen toestand passen? Wie zich daar goed indenkt, moet meent de T. o. I., van zelf de gedachte laten varen aan een onderkoning van Indië, in den trant, waarin deze kan optreden in een onderhoorigheid met eigen bestuur; daar toch staat hij buiten de eigenlijke regeering en administratie, en is het een voorwaarde van welslagen zich daar buiten te kunnen houden. Dit is voor Indië echter zeker niet gewenscht.

Zuid-Afrikaansche partij. Botha heeft een rondschriften verzonden, met een ontwerp voor de vorming van een nationale Zuid-Afrik. partij, die den Bond (Kaapkolonie), het Volk (Transvaal), en de Unie (Oranje Vrijstaat) tot een geheel wil versmelten, op den grondslag van bestaande instellingen met een hoofdbestuur. De conferentie van September of October zal over het voorstel beraadslagen.

BELGISCH KONGO.

Spoorwegplannen. De minister van koloniën, Renkin, heeft aan de Kamer een uitvoerig voorstel van spoorwegbouw in Kongo voorgelegd. Een duidelijk kaartenoverzicht vergemakkelijkt de bestudeering.

Wij zullen hier de lijnen niet vermelden; zonder bijgevoegde schetsen zou men er weinig aan hebben, maar wel geven wij een denkbeeld er van door als bestaande 1228 K.M. op te geven, en als totaal der plannen 4000 K.M., terwijl wij naar „le Mouvement géographique” van de vorige maand verwijzen voor meer bijzonderheden. Het net sluit aan dat van Duitsch-Oost-Afrika enerzijds, en dat van Rhodesia anderzijds; het reizen in Afrika beneden den evenaar belooft zoo zeer in comfort te zullen winnen. Intusschen, als de plannen de gevraagde goedkeuring verwerven, zullen nog vele jaren verlopen alvorens het zoover is.

AMERIKAANSCH ODERHOORIGHEIDEN.

Philippiniers in Europa. Een vijftigtal Igorots zijn op weg van Manilla naar Marseille. Amerikaansche ondernemers zullen eerst in Parijs, dan in Barcelona, vervolgens in andere groote Europeesche steden Amerikaansche tentoonstellingen organiseren. Een van de aantrekkingspunten moet er het dorp vormen van Igorots, afkomstig uit het Benguetgebergte in de Philippijnen.

Zij worden beschreven als mooie types van hun ras. Gekleed in hun landsdracht, zullen zij niet als kunstmakers vertoond worden, maar zich in hun dorpsleven bewegen. Zij zullen, behalve voedsel, woning en geneeskundige behandeling, een maandelijksche toelage ontvangen, en kunnen geld verdienen door 't verkoopen van zelf bewerkte voorwerpen. Zij zullen uiterlijk na 2% jaar vrij naar hun land teruggebracht worden, waar de te sparen som hen dan tot de rijksten onder de stamgenooten zal maken.

INGEZONDEN.

Middeneeuwsche toestanden.

Gedachtig aan het: „Frappez, frappez toujours, frappez fort, mais surtout: frappez juste”, waag ik het de Redactie van „Oost en West” nog eens mijn grieven bloot te leggen. Is Insulinde een deel van Nederland of niet? Is Java niet een gezegend land, waar de beste en meeste suiker vandaan komt, — om slechts iets te noemen. Zijn tolrechten over het algemeen niet van den ouden tijd en voor Insulinde in het bijzonder, niet schadelijk en schandelijk? Beletten ze niet de ontwikkeling van velelei industriën in Insulinde? Wat zou men van de heerlijke vruchten niet kunnen maken en voor Europa en Amerika kunnen uitvoeren, zonder die tolrechten? Heeft niet Jezus vóór 19 eeuwen reeds geijverd, behalve tegen Fariseën en Schriftgeleerden ook tegen Tollenaars? En wat heeft men van Zijn voorschriften gemaakt? Vrijheid en algemeene menschenliefde worden slechts sporadisch gevonden. Zoo oud als ik ben, wensch ik toch, dat er betere tijden van vrijheid en verkeer mogen aanbreeken.

Een staaltje van fiscale lastigheid kan ik niet nalaten hierbij aan te halen. Van Padang werd mij gezonden een trommeltje met Arèn-suiker. Iedereen weet, dat dit een ruw product is, gekookt uit het sap van den Goddelijken Arèn-palm. De inhoud was ruim een kilo zwaar; ik moest daarvoor dan ook aan: „inkomendrecht” 0.59 cent betalen, zowat 3 maal de som, die de afzender voor de ruwe suiker betaald had!

Men oordeele! Is het geen tijd om zulke ongerechtigheden, ja, barbaarschheden, af te schaffen?

Zeist, 26 April 1911.

K. H. O. VAN BENNEKOM.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Over den naam van een volksstam op Nieuw-Guinea.

In de Annalen van O. L. Vrouw van het H. Hart, een zendingsperiodiek, hetwelk wordt uitgegeven door het Missiehuis te Tilburg, komt in het Mei-nummer een opstelletje voor, getiteld: De naam der koppensnellers van Zuid-Nieuw-Guinea, dat wij grotendeels overnemen.

Pr. v. d. Kolk schrijft daarin: We zijn eindelijk overeengekomen omtrent den naam, die aan dit volk van Hollandsch Nieuw-Guinea dient gegeven te worden. In de tien jaren, dat de beschaving met dit volk in aanraking is, heeft het reeds verscheidene benamingen gekregen, alle min of meer onjuist.

Aanvankelijk sprak men van Tugeri; dit is echter een volksstam, veel verder naar het Oosten. Anderen noemden deze menschen Papoea's; de naam is niet onjuist, maar veel te algemeen; hij duidt niet afzonderlijk genoeg dit volk aan, dat toch, wat taal, zeden enz. betreft, geheel verschilt van de vele andere Papoea's. Nog anderen spraken van Alfoeren of Halifoeren, een naam, die zeker heelemaal vals is.

Het meest werd tot nog toe de naam Kaja-Kaja's gebruikt, die algemeen dreigde te worden. Dit is echter slechts een bijnaam, die aan dit volk gegeven werd, omdat bij de eerste ontmoetingen deze wilden riepen: „kaja-kaja” (= vriend, vriend), een gebruik, dat nog bestaat, als een vreemdeling in een of ander dorp komt. 't Is een gewone vriendschappelijke begroeting tegenover vreemdelingen, meestal uit vrees gebezigt, hetgeen bij onze aankomst hier vooral gebleken is. Is een vreemde eenmaal een „bekende” geworden, dan gebruikt men dien welkomstgreet bijna niet meer. De bondgenooten van deze dorpen (van denzelfden stam), worden ook „kaja” of „kaja-anim” (= goede menschen, vrienden) genoemd; de niet-bevriende dorpen (ofschoon eveneens van denzelfden stam), heeten integendeel „sok-anim” (d. i. lui, die bij hen komen koppensnellen). De naam Kaja-Kaja kan dus geen wetenschappelijke naam zijn; hij zal echter als bijnaam van dit volk wel blijven, wijl het gebruik al tamelijk algemeen is.

Dit volk noemt zichzelf echter „Marind-anim”, d. i. Mariend-menschen. Wat „Marind” beteekent, is nog een geheim. Vandaar had ik hen reeds genoemd „Marienders.” Zeer juist en terecht merkte Pr. Vliegen op, dat men in den Archipel de gewoonte heeft om den uitgang „eezen” te gebruiken en te schrijven Marindineezen, en daarmede overeenkomstig Marindineesch enz. Dat is ten minste een naam, die ongetwijfeld juist is en geheel den volksstam omsluit en ook niet meer. 't Is zeker wel jammer, dat men niet van den beginne af dien naam gebruikt heeft, maar die fout is nog best te herstellen, en 't zullen in hoofdzaak toch wel de Missionarissen zijn, die het hier in hun macht hebben om een vasten naam officieel te maken, die blijft in de toekomst.

De afzetting van den Sultan van Riouw.

Het Nederlandsche Zeewezen bevat in opvolgende Nummers een artikelenreeks, getiteld „Voor drie jaren naar de Oost”. In het laatste Nr. (van 1 Mei) behandelt de schrijver, die zich Z. teekent, ook Riouw, en brengt daarbij o.m. ter sprake hetgeen vooraf is gegaan aan de ontroning van Sultan Abdoel Rachman.

We achten het verhaal van dezen ooggetuige belangrijk genoeg om er onze lezers eveneens mede bekend te maken, vooral omdat de Indische bladen, die grootere of kleinere beschouwingen over deze gebeurtenis gaven, blijkbaar minder volledig werden ingelicht.

„Dit besluit” — van de afzetting n.l. — „moest den sultan echter persoonlijk worden aangezegd en hierbij een gewapende macht tegenwoordig zijn, zoo om onzen eischen eenigen klem bij te zetten, als om een mogelijk verzet reeds bij de geboorte te kunnen smoren. Maar nu moesten de maatregelen tot uitvoering van dit alles ook in alle stilte genomen worden, opdat de zoo bekende Indische chabarangin*) zich niet van de plannen meester maken zou en ze naar Penjingat zou doen over zweven, waardoor wij groote kans zouden loopen, bij aankomst aldaar de vogel gevlogen en misschien zijn getrouwen tot gewapend verzet gereed te vinden.

En zoo kwam het, dat de „Tromp”, te Soerabaja liggende, geen ander telegrafisch bevel kreeg, dan: „Zoo spoedig mogelijk opkomen naar Batavia”.

Nog eenige dagen bleven we daar gereed liggen om op nadere bevelen te wachten, en eindelijk stoom-

*) Overgewaaid nieuws.

INTERNAAT VOOR SCHOOLGAANDE MEISJES UTRECHT, MALIEBAAN 102.

Mooi en gezond gelegen. Nauwlettende verzorging, toezicht bij de studie, gezonde ontspanning. De leerlingen bezoeken de School van Mej. AGA. SNELLEN. Er is ook gelegenheid tot inwoning voor jonge meisjes, die andere Inrichtingen van Onderwijs zullen bezoeken.

Uitstekende aanbevelingen. Prospectus op aanvraag.

J. ROESLING, Leerares Nederlandsch,
Maliebaan 102, UTRECHT.
G. v. D. VEN, Leerares Fransch,
Hoofdstraat 153, BAARN.

INDISCHE MENSCHEN

bederven dikwijls hun mooie voeten in confectie-mode Schoeisels.

CHICE SCHOENEN NAAR MAAT

in elke uitvoering vervaardigd door **FRED. H. HOEK**, Orthopedisch en Luxe Schoenmaker, Beeklaan 337, den Haag, Tel. 9104 Y.

bederven de voeten niet.

NEDERLANDSCHE VEGETARIERSBOND.

Secretariaat, Brochurenhandel en Vegetarisch Bureau:

HEEMRAADSINGEL 217B :: ROTTERDAM,

waar alle inlichtingen over Vegetarisme, den Bond en zijn streven gaarne worden verstrekt en alle drukwerken te verkrijgen zijn.

LIJSTEN VAN BOEKEN GRATIS.

Leest het maandelijksch orgaan „VEGETARISCHE BODE”

onder redactie van FELIX ORTT; abonnementsprijs f2.— p. jaar.

Bekroond propagandageschrift, franco per post f0.06. — ORTT, Brieven over gezondheid, franco per post f0.12. — DR. ANNA KINGSFORD, Ware voeding, franco per post f0.80. — Vegetarisme een economische noodzakelijkheid, franco per post f0.94. —

KOOKBOEKEN franco per post f0.17 en f0.95.

Vraagt voedingsmiddelen gesteld onder toezicht van den Nederlandschen Vegetariërsbond. — Dit geeft afdoende waarborgen.

VERKOOPHUIS

GROOT DEN HAAG
HERTOGINNELAAN 103
Tramhalte lijn 3 :: VALERIUSSTRAAT.

Eenig adres voor hen die zich goed en voordeelig van nieuwe of TWEDEHANDS-MEUBELN willen voorzien.

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND
van 10—4 uur.

MAGAZIJN INSULINDE

62 SPUISTRAAT. - Telefoon 3687. - DEN HAAG.

Bestelt goedkoopst en solidst adres voor Dames-, Heeren- en Kinder-Ondergoederen. — Onze prijzen zijn ver beneden elke concurrentie. — — — —

SPECIAAL INGERICHT voor Indische Families.

N.V. Electriche Drukkerij

„Luctor et Emergo”

Telefoon Intercomm. 4424

's-GRAVENHAGE

Amalia van Solmsstraat 2-4

den we, zonder te vermoeden waaraan de reis gaan zou, in den namiddag van 6 Februari de haven van Priok uit, gevolgd door H. M. „Koetei”, die met ons in divisieverband vereenigd werd. En toen, buiten de pieren gekomen, alle verbinding met den wal ten eenen male afgebroken was, deelde de commandant aan de officieren, die in de uitvoering betrokken zouden zijn, de plannen mede. Toen werd het, gedurende die twee dagen stoomens, een ijverig gedoe aan boord, alles moest gereed gemaakt worden om met alle beschikbare sloepen de acht brigades maréchaussées, die per Gouv. stoomschip „Java” eveneens naar Riouw zouden worden overgevoerd, op de veiligste en vlugste wijze, op Penjingat te kunnen ontschepen.....

Intusschen waren we in den laatsten nacht, van 8 op 9 Februari, achteruit de lichten van de opstoomende „Java” in het zicht gekomen, en toen den 9den de zon boven de kim rees, vond zede „Tromp”, „Koetei” en „Java” voor Penjingat ten anker liggen. Na nog een laatste conferentie van den Commandant met den Resident te Riouw, staken te 7 u. 30 de sloepen van boord om de troepen te gaan halen van de „Java”. Daar stond de geheele troepenmacht al onder de wapens klaar, en flink zagen ze er uit, de plm. 120 kleine kereltjes met hun karabijn en kldwang, onder welk troepje zich vierendertig „Willemsordes” bevonden! Een lange, en niet prettige reis hadden ze achter den rug. Eerst per spoor van hun garnizoen, Tjimahi, naar Priok, en daar geëmbarkeerd op de „Java”, terwijl niemand wist, waaraan de bestemming was.

Eerst in zee had de kapitein-commandant zijn verzegelde orders mogen openmaken. En nu waren zij dan bij het terrein van actie aangekomen, en maakten hun wapens klaar. Hier en daar sleep er een zijn klewang nog eens extra, dat zoo liefkoosde wapen der kleine dappere kereltjes. „Denk er om”, hoorde ik nog een sergeant tegen zijn mannetjes zeggen: „djangan pasang potong kapala sadaja”. *) En toen klonk het signaal „Het geheel voorwaarts!” over de wateren, en stoomde de geheele flotille, aan de landzijde gedekt door een flotille gewapende sloepen, om de Oostpunt van het eiland heen, dicht langs de paalwoningen der Chinezen, die met groote belangstelling dit militaire schouwspel gadesloegen, naar de pier aan de Noordzijde van het eiland. Al dadelijk bleek, dat er van verzet, bij de landing althans, geen sprake zou wezen..... Wel was alles prachtig gelukt, en zóó absoluut niets was er van de plannen van de „kompenie” uitgelekt, dat de op het eiland aanwezige kroonprins, die de landing had gadeslagen, haar voor een tactische oefening had aangezien, en den kapitein vroeg, of alles naar wensch geslaagd was, waarop deze van ganscher harte toestemmend antwoorde kon. Maar toen de mannetjes bleven en het paleis bezetten, en zich in de oude benting nestelden, toen begon den prins de ware toedracht van deze tactische oefening maar al te duidelijk te worden.

Den volgenden dag kwam de sultan, die juist op een tochtje uit was, terug, en werd hem plechtig het besluit der hooge regeering medegedeeld. Kalm, als volbloed aristocraat, hoorde hij zijn vonnis aan, en beloofde zich te zullen schikken in het onvermijdelijke. En daarmee was de opdracht feitelijk volvoerd.”

Ned.-Indische Telegraafgemeenschap.

In de Ingenieur van 22 April 1911 is de belangrijke voordracht van den heer A. E. R. Colette over Nederlandsch-Oost-Indische telegraafgemeenschap in haar geheel opgenomen.

Ten einde men zich een juist oordeel zou kunnen vormen van de beteekenis, het commerciële en politieke belang van de telegraafgemeenschap tusschen Nederland en zijne koloniën, geeft de schr. een uitvoerige geschiedkundige schets van het internationale telegraaf- en speciaal telegraafkabelverkeer, waaruit blijkt welk een belangrijk aandeel daarin vooral Engeland heeft genomen en welk een gebruik dat land er van heeft gemaakt, tijdens den Transvaalschen oorlog bijvoorbeeld. Vooral dit laatste heeft den stoot gegeven om voor de telegrafische gemeenschap met onze Oost-Indische bezittingen, ook nog over andere kabelverbindingen te kunnen beschikken, dan die welke aan de Engelsche maatschappijen behooren. Een der bepalingen, welke door Engeland met de kabelmaatschappijen werden gesloten, luidt n.l., dat in geval van oorlog, opstand of politieke ontwikkelingen, de Regeering bevoegd is alle kabelstations, welke zich op Engelsch grondgebied bevinden, in bezit te nemen en met behulp van staatsambtenaren te bedienen, zoolang zij zulks noodig acht.

Het gevolg is geweest eene overeenkomst, welke tusschen de Nederlandsche en Duitsche Regeeringen is aangegaan (bij de Wet van 7 Juli 1902 bekrach-

tigd), die de totstandkoming verzekerde van de Duitsch-Nederl. Telegraafmaatschappij, met in opdracht eene kabelverbinding in het leven te roepen tusschen Menado eenerzijds en Shanghai anderzijds, in aansluiting tevens met de Amerikaanse kabel van San Francisco naar Manilla op de Philippijnsche eilanden.

In den breede schetst schr. o.m. de werkzaamheden dezer onderneming, welke de onafhankelijkheid van Engeland in de eerste plaats beoogt, om te besluiten dat staatkundige en commerciële doeleinden noopten stelling te kiezen en het thans plicht is te behouden wat met zeer veel moeite is verkregen.

Van Sumatra's Westkust.

In het Nr. van 22 April van „Buiten” het vervolg der beschrijving van land, volk en geschiedenis van Sumatra's Westkust. Ook dit vervolg is fraai geïllustreerd; we nemen een klein stukje er uit over, handelend over een belangrijk bestaansmiddel der bevolking.

„De rijstbouw staat in de Padangsche Bovenlanden op een hoogen trap; hoewel nog niet zoo bedreven als de Javanen weet de Bovenlander toch heel wat stukken woesten grond in vruchtbare sawahs om te zetten, daarbij geholpen door het terrein; want door het bergland hebben de beekjes en riviertjes veel strooming en van hun verval weet men dankbaar te profiteeren, zoodat schepraderen, in beweging gebracht wordende door het snel stroomende water, hun volle schoepen in een daartoe aangebrachte leiding, die gemeenlijk uit een door midden gekapte en holgemaakte palmtak of uit bamboe bestaat, uitgieten, zoodat het water uit de riviertjes op de rijstlanden wordt gebracht. En omdat het in de bergen veel regent, heeft men nooit te vreezen, dat de sawahs, die zooveel water in den planttijd noodig hebben, droog zullen liggen, een omstandigheid, waarop men in de Padangsche Benedenlanden niet steeds kan rekenen. Het gevolg is dan ook, dat daar veel misgewas is en dientengevolge moet veel rijst ingevoerd worden. Behalve als schepraderen brengen zij de raderen van een rijstpelmolen in beweging. Het is werkelijk aardig om te zien hoe de inlander met primitieve hulpmiddelen zijn doel bereikt heeft: rechtstandig geplaatste stokken waaraan dwarshouten verbonden, zijn in verbinding met het ronddraaiende scheprad gebracht, waardoor steeds de stokken als het ware opgetild en weder losgelaten worden. Plaatst men nu onder de stokken een blok met padi, dan wordt die op deze wijze ontbolsterd.”

Weekblad voor Indië.

Inhoud van No. 49: Het denkbeeld der onderzee-sche spoorwegen, door H. v. d. M. — Dr. P. J. Hijmans van Anrooy (met portret), door M. v. G. — De schipbreuk van de „Van Imhoff” (met foto's) door O. — Brieven van een Inlander (vervolg). — Bijblad voor Dames. Bijblad voor sportnieuws en ontspanningsnieuws. — Enz.

De Indische Mercur.

No. 17 bevat de volgende bijdragen: Uniform onderzoek van caoutchouc, door dr. A. H. Berkhout. — Het suikercongres te Soerabaja. — Het vezelcongres te Soerabaja. — Soekaboemische landbouwvereniging (jaarverslag). — Caoutchouchandel in het Amazonegebied. — De tabakskultuur in Brazilië. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. (Havenverbetering van Belawan. — De binnenhaven van Tandjong Priok. — Een Chineseche vereniging in Nederland. Enz.) — Financiële berichten en verslagen, zomede de overige gewone wekelijksche rubrieken.

Een belangrijk artikel in Elseviërs Maandschrift.

Hoewel het niet direct in deze rubriek thuis behoort vestigen wij toch gaarne de aandacht op een rijk geïllustreerd artikel in het jongste Nr. van Elsevier's Maandschrift, samengesteld door Dr. M. W. de Visser, getiteld: Japansche kleurenindrukken in 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden.

Een begaafd Javan.

De „Avondpost” bevatte eenige dagen geleden een alleszins lezenswaardig artikel over dr. Radjiman, die onlangs naar Indië is vertrokken, hetwelk wij onverkort en met hetzelfde opschrift hier laten volgen:

„Naar wij uit zeer goede bron vernemen, zal dr. Radjiman, de inlandsche arts, die onlangs met schitterend resultaat te Amsterdam zijn Europeesch arts-examen heeft afgelegd, over enkele dagen weer naar Indië vertrekken om te worden aangesteld tot plaatsvervanger van den onlangs overleden dr. Hijmans van Anrooy, hofarts van den Soesochoenan van Soerakarta.

EVERSEN & Co.

Tasmanstraat 142-148.
Telefoon 1854. DEN HAAG.
STALHOUDERIJ.
Levering van maand-Équipages.

A. A. BOLT

CONFISEUR & PATISSIER
& HOFLEVERANCIER
BANKASTRAAT 4c, 4d, 4e, 4f
's-GRAVENHAGE

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK

OOK VERKRIJGBAAR IN „BOEATAN”
HEULSTRAAT 19

VLEU PIA KUNSTSPEL- ORG VERHUUR. PIANO's van f5.— VLEUGELS „-8.— REPARATIE. RU Afd. Gebruikte SPECIALE INRICHTING voor de	DEN HAAG GOOSEN & SWAGERMAN BOEKHORSTSTRAAT 149.	GELS. NO'S. PIANO'S. ELS. p.m. off f50.— p.j. af. „-80.— „ STEMMEN. IL. Instrumenten. voor het GEREEDMAKEN TROPEN.
--	--	--

HOTEL VAN ZEBEN - CAFÉ-RESTAURANT,
Wagenstraat 44, TEL. 411. DEN HAAG.

LOGIES met ONTBIJT vanaf f1.50, PLAT DU JOUR van 12-2 uur à f0.50, DINERS vanaf f0.80 en hooger van 4½-7½ uur. Restaurant à la Carte gedurende den geheelen dag.
Aanbevelend, v. ZEBEN.

Bij 'n nog jong gepensionneerd INDISCH HOOFDONDERWIJZER kunnen twee Indische jongens geplaatst worden. Toezicht op studie verzekerd en prettig thuis. Brieven onder letter H. aan het Bureau van dit Blad.

B. DERKSEN
Brood- en Beschuitfabriek
„De Oude Vette Hen”
bij het Raadhuis Den Haag Tel. 2480.

Geregelde bezorging door alle wijken van Den Haag, Scheveningen en Rijswijk.

LUNCHROOM.
AFTERNOON-TEA.

*) Niet schieten, slaat ze den kop af.

Dr. Radjiman werd in 1879 te Djokjakaria geboren uit zeer eenvoudige ouders. Hij verloor reeds vroeg zijn vader, die hem de Europeesche lagere school had laten bezoeken. Een oudere neef, de in verband met de tegenwoordige beweging onder de Javanen zoo bekende en sympathieke oud dokter-djawa Mas Ngabei Soediro Hoesodo, nam den kleinen halfverweerde als zoon aan, en voltooide zijn opvoeding door hem, na zijn opleiding aan de lagere school te Djokjakarta en na het afleggen van het klein-ambtenaarsexamen, naar de inlandsche artsen-school te Batavia te sturen. Hier toonde Radjiman zich een ambitieus en begaafd leerling, van wien veel te verwachten viel. In Mei 1898 waren zijne studies aan de dokter-djawa-school voltooid en begaf R. zich, met zijn eindexamen-diploma in den zak, in de practijk.

Achtereenvolgens was Radjiman als inlandsche arts werkzaam te Batavia, Semarang, Madioen en Banjoemas. In 1902 viel hem de eer te beurt, te worden benoemd als assistent-leeraar aan de meerge-noemde dokter-djawa-school te Batavia, in welke functie hij bleef tot 1904. In dit jaar legde hij met succes zijn verloskundig aanvullingsexamen af. In 1905 werd dr. Radjiman assistent-hofarts te Soerakarta met nog een tweeden inlandschen geneesheer, onder dr. Hijmans van Anrooy, in welke betrekking hij meer en meer bekend werd onder zijn ambtsnaam Mas Ngabei Mangoon Hoesodo.

Dr. Radjiman toonde zich geheel kind van den tijd. Behalve dat hij zich niet onverdienselijk met de Javaansche taalstudie heeft bezig gehouden, stelde hij ook veel belang in de opkomende geestelijke beweging onder zijn landgenooten. Door zijn werkzaam aandeel aan het Javanen-congres (Boedi Oetomo) in 1908 heeft hij hiervan blijk gegeven, waar hij een lans brak voor de meerdere appreciatie van eigen taal, adat en kunst en voor de ontwikkeling van eigen kunnen in nationale richting. Ten onrechte verdacht men hem hierom van conservatisme. Het tegendeel is waar, doch Radjiman wil slechts de eigenaardige Javaansche cultuur eenigszins aanpassen aan de wereldbeschaving, en het is zijn ideaal, dat de Javanen zich ontwikkelen, van Westerlingen veel leeren en overnemen, doch dat zij in wezen Javanen blijven. Door zijn streven naar geestelijke ontwikkeling van den Javanen op de basis van eigen cultuur, een streven, waarvan hij zelf het persoonlijk voorbeeld is, heeft Radjiman een helder inzicht gekregen in de psychologie van zijn eigen ras. Een korte samenvatting van de taak dezer psychologische studie heeft hij o.a. uitgesproken in een interessante voordracht, den 14en Februari i.j. voor het „Indisch Genootschap" gehouden. Zoals dr. Soesman opmerkte, is dr. Radjiman de eerste geweest, die daarbij van „raspsychologie" sprak in tegenstelling met de algemeene psychologie, welke de geheele menschheid tot object van studie maakt.

23 October 1909 kwam de heer Radjiman, toenmaals nog inlandsch arts, in Holland aan. 22 December 1910 werd hij bevorderd tot (Europeesch) arts, waarna hij enkele maanden in Berlijn vertoefde, om zich voor de gynaecologie te specialiseeren. Twee maanden in Nederland zijnde, trof hem het droevig bericht van het overlijden van zijn vrouw, nadat hij eerst achtereenvolgens twee kinderen had verloren.

Toen wij hem op de eer en de beteekenis van zijn tegenwoordige positie wezen, sprak hij, nauwelijks zijn aandoening meester zijnde: „ik heb ook zeer veel geboet; zij, ook in wier belang ik mijn studies in Nederland heb voleindigd, hebben niet met mij het geluk mogen deelen, dat mij thans te beurt valt."

Wij wenschen dr. Radjiman in zijn nieuwe loopbaan veel voorspoed toe."

Leeszaal HEULSTRAAT 17. DEN HAAG.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West", Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9 uur tot 6 uur 's namiddags.

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padanger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soerabajasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli Courant, Preangerbode, Javassche Courant, De Locomotief Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door recht, De stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Indologenblad, De Banier, Neerlandia, Jong-Indië, De Boodschapper, Revue économique, Indische gids, Weekblad voor den handeldrijvende en industriëlen mid-

denstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Sociaal Weekblad, Ned. Zendingstbode, Maandbericht van het Ned. Zending-genootschap, Indisch genootschap, Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Nederland und Belgien.

Vereeniging „Moederland en Koloniën" Jaarverslag en Voordracht van den heer W. J. M. Michielssen.

Le contract de Travail dans les colonies asiatiques, par E. Moresco.

Picturesque Java, uitgegeven door het Toeristenbureau te Weltevreden (Batavia).

En tal van andere brochures, jaarverslagen, enz.

Naamlijst van nieuw toetgetr. Leden.

	Contributie.
H. Fuldauer,	A'dam f 2.—
*Kong Tam Tan, Med. Stud.,	„ „ 2.—
F. Wind, Dir. v/h Inst. J. v. Campen,	„ „ 2.—
Mej. J. Snel, Pleegzuster N.-I., m.v.,	„ „ 2.50
P. E. Moolenburgh, Secr. Res. Djambi	„ „ 3.—
G. L. Mulder, Bussum	„ „ 2.50
W. B. Regenhardt, Kapt. Inf. O.-I. L.,	's-Hage „ 2.—
Eduard Biema,	„ „ 2.50
Mevr. S. Dusault	„ „ 2.—
Mr. Fr. Siewertz van Reesema,	„ „ 2.—
J. H. Dijkman, Dir. Voorschotb. der	Nederl., „ „ 2.—
W. F. Loudon, Secr. Alg. Rek.,	„ „ 2.—
J. Vieweg,	„ „ 2.50
J. S. H. Janmaat,	„ „ 2.—
Mej. J. E. Smits, Com. P. en T. N.-I.,	„ „ 2.50
A. Mulder, Ass.-Res. m.v.,	„ „ 2.50
E. M. O. Schneider, Ambt. In- e. Uitv.	„ „ 2.—
E. J. Bergmans, Ing. B.O.W. m.v.,	„ „ 3.—
*Mr. J. Meihuizen, a.s. Recht.-Ambt. N.-I.,	Groningen „ 2.50
*Mr. F. Rubenkoning, R.-Ambt. N.-I.,	„ „ 2.50
*V. H. Keasberry, Med. Stud.,	„ „ 2.—
C. van der Zee, Onderw. N.-I.,	Haarlem „ 2.50
Js. Reijndt,	„ „ 2.—
F. G. A. Huber, gep. Dir. Off. van	gezondh. N.-I., Kampen „ 2.50
W. C. F. Ter Beek, Kapt. Inf.,	„ „ 2.—
J. Peters, 1e Luit. Inf. O.-I. L.,	„ „ 2.—
S. Albarda, 1e Luit. Inf. O.-I. L.,	„ „ 2.—
*Mr. W. de Loos, R.-Ambt. N.-I.,	Leiden „ 2.—
*Mej. M. H. J. Korff, litt. Stud.,	„ „ 2.—
*K. J. Boeijsing, Cand. Ind. R.-Ambt.,	„ „ 2.—
F. C. H. Darlang, Ref. D. v. B.B. m.v.,	„ „ 2.50
*J. C. Vergouwen, Cand. Ind. R.-Ambt.,	„ „ 2.—
*M. Ruijchaven, Ind. Stud.,	„ „ 2.—
Mevr. de Wed. Th. H. W. van Vogelpoel,	Prinsenhage „ 2.—
J. Veldhuizen Jr.,	Utrecht „ 2.—
H. W. Parree,	„ „ 2.—
W. Groot Enzering, firma de Bussy	en Voorduin „ 2.—
G. A. Cox,	„ „ 2.50
L. A. de Ruijter,	„ „ 2.—
A. L. Huber, Arts,	„ „ 2.—
J. F. Plet, Geneesh.-Direct. Ziekenh.	Oud-Rozenburg, Loosduinen „ 2.50
Mr. Th. van Doorninck, Zwoile	„ „ 2.—
J. W. Barendschot, Maj. Inf. O.-I. L.,	Winterswijk „ 2.—
J. Tupamahu, Hoofd Inl. school,	Tiouw Saparoea „ 2.50
J. E. Schoeman, Insp. v. Pol., Paramaribo	„ „ 3.—
* Leden Studenten-Afdeeling.	

Aan leden, DIE VERHUZEN, wordt verzocht hiervan den Administrateur, Verhulststraat 51, Den Haag, KENNIS TE GEVEN met vermelding zóówel van het OUDE als het NIEUWE ADRES.

Officiële Berichten.

Uit de Javassche Courant van 31 Maart 1911. No. 26.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan de onderwijzeres Mej. C. Wilmes; den adjunct-chef S.S. op Java F. W. Hering; de stationscommiezen G. W. Basselaar en H. Hanssens; den commies A. L. van Wijngaert; den adjunct-inspecteur J. M. P. Kooreman; den boormeester L. C. A. K. Harmsen en 11 maanden aan den controleur J. Kreemer.

Ontslagen: op verzoek eervol de resident van Madoera H. J. Wijers; de alg. ontvanger L. P. G. Roger en de zoutverkoopkhuismeester, Raden Mangkoe Winata.

Belast: met de waarneming der betrekking van politie-opziener 1e kl. P. S. van Rees; E. M. Hohloch; C. A. van der Heijden; H. M. van Rosmalen; C. J. Martens; F. Ch. Frank; F. A. L. Arent-

Indisch Restaurant

□ Vereeniging OOST EN WEST. □

LAAN VAN MEERDERVOORT 195

□ TELEPHOON No. 2655. □

INDISCHE KOKKIE

□ PLAT DU JOUR f1.— □

DINERS van f1.50

UITZENDING van DINERS
- en allerlei SCHOTELS.

P. B. VAN MOORSEL & Co.

KERKPLEIN 11-12 TORENSTRAAT 5-6
NAAST HET HOOFDPOSTKANTOOR DEN HAAG
TELEFOON No. 2898

GOEDKOOPST ADRES VOOR HET GEHEEL OF
GEDEELTELIJK INSTALLEEREN VAN WONINGEN

WISBRUN & LIFFMANN.

VEENESTRAAT 35-37. Tel. 2503. DEN HAAG.

Dames Modeartikelen.

Zijden stoffen, Fluweelen, Kantstoffen.
Alle soorten Garneeringen, enz.

Balartikelen.

H. W. v. d. H. en I. M.

VERSCHEIJNT IN 4 VERSCHILLENDE ÉDITIONS.

Is U reeds geabonneerd? Zoo niet, lees dan dit oordeel!

Ieder verstandig man beschouwt het luttel bedrag voor een abonnement, als het aangenaamste en meest vruchtdragend leergeld, wegens de vele zakenkennis, die hij wekelijks uit het weekblad opdoet en het nuttig nieuws, dat hem 13 X voor 55 cts. wordt geboden.

Geef uw beroep en duidelijk adres op en U ontvangt fo. en gratis een proefnr. van het vakblad in uw bedrijf.

Administratie van het Weekblad,
AMSTEL 18, AMSTERDAM.

— N. LOEB, —

NOORDEINDE 109—III. — Tel. 3149.

KLEEDING en MEUBILEERING

— op speciale conditiën. —

Verschenen de DERDE DRUK van:

De Africhting van den Politiehond,
den Ambulance- en Oorlogshond.

EENE BEKNOPTTE HANDLEIDING

DOOR

M. KESSLER.

Bekroond met den Eersten Prijs op de XXVe Internationale Honden-Tentoonstelling van „CYNOPHILIA", - gehouden van 22-24 April 1910 te AMSTERDAM.

1e Druk December 1908
Prijs geb. f1.25 2e Druk Februari 1909 Prijs geb. f1.25
3e Druk April 1910

UITGAVE DER N. V. ELECTRISCHE
DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO"
DEN HAAG :: TEL. INTERC. 4424.

sen; J. ten Wolle; W. O. C. Meijer; L. F. Kloet; P. C. Topsvoort; P. K. C. Smit; F. M. Winsser en H. E. Wilten; met de waarneming der betrekking van ass.-resident van Tanah Datar de contr. K. A. James.

Gesteld: ter beschikking van den voorzitter van den landraad te Djombang Mr. J. J. K. de Wit; van den Directeur van Binnel. Best. E. A. Zorab en A. H. de Jong; van den president van den R. v. J. te Padang Mr. G. A. IJssel de Schepper; te Batavia Mr. F. H. J. J. Suys; van den inspecteur van den pandhuisdienst M. de Carpentier Wildervanck; J. R. Berghuis; F. A. Swart en R. P. G. Gosthout.

Benoemd: tot commies te Medan L. Ch. Lammerding; tot referendaris bij het Dep. van Justitie F. H. Cordesius; tot politieopziener 1e kl. J. A. van Haarlem; C. C. M. Roosen; N. H. C. Meijer; F. H. L. Messerschmidt; G. R. Lucardie; J. Russer; C. A. R. Bulham en F. L. Braun; tot algem. ontvanger 2e kl. L. F. Bonte; tot onderwijzer 2e kl. M. H. Hille en W. P. Jonkmans; tot predikant te Malang E. Klaassen; tot alg. ontvanger 3e kl. J. Th. A. Westhoff; tot commies 2e kl. A. G. Egter van Wissekerke en A. J. J. Antonysz; tot inspecteur bij den post- en telegr.-dienst D. A. van Ringelestein; tot ambtenaar 4e kl. der in- en uitvoerrechten G. A. Neyndorff en G. Beer; tot adjunct-chef S.S. op Java J. W. H. van Loeren; tot opziener J. F. B. Eekhof.

Militair Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den kapitein der infanterie G. Aars; aan den kapitein der artillerie A. F. A. Hoog en C. H. M. H. Kiës en aan den 1e luit. der art. J. T. W. Boxman.

Gesteld: op nonactiviteit de 1e luit. der genie M. Wins.

Verleend: een jaar verlof aan den 1e machinist J. M. Andreas.

Uit de Javasche Courant van 4 April 1911. No. 27.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan Mr. C. Loth; den hoofdstationchef J. A. Burgemeestre; den controleur Th. Volmering en L. F. W. Reijckers; den onderwijzer O. Tissing; de onderwijzeres Mej. M. S. G. Verloop; den ambtenaar der in- en uitvoerrechten B. L. E. Micola von Fürstenrecht; den opzichter W. J. A. Labaar; den Commies W. F. Kruithof; twee jaar aan den opzichter B. C. Dijkstra; elf maanden aan den ass.-resident H. Th. M. Pino Post en de controleurs H. K. Manupassa en J. F. Oudkerk Pool.

Ontslagen: op verzoek eervol de 1e comm. E. G. C. de Scheemaker; de ambtenaar op wachtgeld O. A. Dumas; de commies A. Palmer; de klerk M. T. Tieleman; de commies L. V. J. E. de Sturler en de onderopzichter J. H. Th. Arends.

Benoemd: tot onderwijzeres 1e kl. Mej. Ch. H. de Quant; tot controleur H. T. Ament; J. C. de Vos en W. H. Ockers; tot commies te Lahat L. Maitimo; tot wedana van Padoeroengan Mas Djojomihardjo; tot onderwijzer te Sragen J. H. M. van Lienden.

Tijdelijk werkzaam gesteld: als hulponderwijzeres te Buitenzorg Mej. E. J. van der Hart.

Overgeplaatst: naar Bouthain de onderwijzer W. P. Jonkmans; naar Malang de onderwijzeres Mej. E. A. Odenthal; naar Madioen de hulponderwijzeres Mej. C. A. Berends.

Militair Departement.

Verleend: elf maanden verlof aan den kapitein W. F. Dinger.

Benoemd: tot onderluitenant der infanterie J. K. A. Kiepe en G. F. O. Stange.

Geplaatst: bij het 18e bat. de 2e luitenant B. C. Völke.

Overgeplaatst: bij het 7e bat. de 2e luit. A. Hillen en de onderluitenant W. C. den Boer; bij het 17e de kapitein A. T. J. Baptist; bij het 1e depôt bat. de 2e luit. W. Bodde en G. Keers; naar Atjeh de kapiteins W. Aars en H. L. M. van Ghert; naar Flores de 1e luit. Uhl; naar Koepang de idem J. K. H. van Steijn van Hensbroek; naar Toboali de 2e luit. B. Stom; naar Long Iram de 1e luit. F. H. Ilgen en kapitein A. J. Rousink; naar Bandjermasin de kapitein H. M. Roukens en de 2e luit. K. M. H. Karsen; naar Paré-Paré de 1e luit. L. R. Badings; naar Palopo de kapitein J. W. Knegtman; naar het 16e bat. de 2e luit. J. P. Wissema.

Lijst van aangekomen en vertrokken Passagiers uit en naar de Indiën.

Passagiers aan boord van het Stoomschip „Prins Willem I”; gezagvoerder A. R. Nijboer. Van W.-Indië naar Amsterdam.

P. Enuma, echtg. en 3 k.; H. Slink en echtg.; Mej. J. A. C. Polak; Mej. L. Benjamins; Mej. J. Nassij; Mej. B. A. Lobato; Mej. J. L. Esser; Ph. H. Hermelijn; A. Burgman; P. J. Kuijter; W. H. Simons.

Passagiers aan boord van het Stoomschip „Prins Willem III”; gezagvoerder N. H. C. van Baaren. Van Amsterdam naar West-Indië op den 28en Apr.

C. F. van Baak, echtg. en k.; Eerw. Heeren F. J. A. van den Donk en D. H. van Zoelen; 13 Eerw. Zusters 2 Eerw. Fraters; Mevr. J. Weidner-Cornel; J. F. Roelvink; P. Koops Jr.; Mevr. M. A. Kaper—Vaughan.

ADVERTENTIËN.

Haagsche Philatelisten-Vereeniging

OPGERICHT 17 APRIL 1897

Erkend bij Kon. Besl. van 20 April 1903, No. 58, Staatscourant No. 110

De Vereeniging stelt zich ten doel:

- 1o. De bevordering der postzegelkunde in het algemeen;
- 2o. Het verzamelen van postzegels en poststukken tusschen hare leden te bevorderen en te vergemakkelijken.

In het bijzonder tracht zij dit te doen door:

- a) het doen circuleeren van koopboekjes, samengesteld door hare leden;
- b) het uitgeven van een tijdschrift;
- c) het vormen van een bibliotheek;
- d) het doen circuleeren van tijdschriften;
- e) het houden van verlotingen;
- f) het houden van bijeenkomsten.

Alle verdere inlichtingen worden verstrekt door den Secretaris

W. DOZY - Bezuidenhout 361-6.

Maison Spéciale de Trousseaux et Layettes

Noordeinde 6 **BERNARD DRABBE** DEN HAAG
vis à vis Plaats **Telefoon 2162.**

Specialiteit Indische Uitrustingen

Dunne Lingerie's, Katoenen Damast Tafelgoed, Bedlakens, Sloopen en Goelings in gegarandeerde Indische Maten :-:

BOEKJES MET VOLLEDIGE OPGAVE GRATIS

R. PEUKERT

□ FIRMA "F. HINTZE" □
KUNST- EN IVOORDRAAIER
SPUISTRAAT 60 DEN HAAG

SPECIALITEIT IN ZELF VERVAARDIGDE NATUUR BARNSTEENEN SIGAREN- EN SIGARETTENPIJPEN □

RUIME KEUZE MEERSCHUIMEN EN HOUTEN PIJPEN □ □

WANDELSTOKKEN.

REPAREREEN VAN PIJPEN, WANDELSTOKKEN, WAAIERS. □ □

AUG. SAVELKOUL,

v/h. J. VAXELAIRE & CIE.,
BATAVIA, AMSTERDAM, SEMARANG,
SOERABAYA.

SPECIAL ADRES voor
Indische Uitrustingen
EN

HEERENKLEEDING naar maat.

Voor inlichtingen of aanvragen wende men zich alleen tot mijn firma te Amsterdam, daar ik in Nederland geen filialen of vertegenw. heb.

Weekblad voor Indië,

onder Hoofdredactie van M. VAN GEUNS,
te SOERABAJA.

Prijs per 3 maanden f 2.50

Men kan zich abonneren bij den agent voor Nederland: Uitgevers Maatschappij „Het Gemeenschappelijk belang” NIEUWE MOLSTRAAT 20, DEN HAAG.

VACANT

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Ind. talen.

W. B. REGENHARDT, } Maleisch }
Weimarstraat 239, 's-Gravenhage, } Javaansch } gediplomeerd.
} Soendach }
} Atjesch }

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Hage.

INSCHRIJVINGSBILJET.

Ondergeteekende wenscht in te schrijven

voor het hulp- of ondersteuningsfonds der Vereeniging „Oost en West”: f.....

NAAM:

WOONPLAATS:

Inzenden aan het Hoofdbureau van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag.

INSCHRIJVINGSBILJET.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereen. „OOST EN WEST” en zijne contributie te bepalen op

Handteekening:

Woonplaats:

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. Jaarverslag der Vereeniging 1909 en naamlijst der leden op 1 Januari 1911.

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

b. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn, door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10, 50 ex. f 2.80;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent frankeerkosten.

c. Onze Oost II:

Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent, 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

** Bij de Firma MARTINUS NIJHOF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn verkrijgbaar gesteld:

a. Onze West:

I. De Kolonie Suriname, door REMAN IRÛS;

II. De Kolonie Curaçao, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao,

Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. III. De Rechterlijke ambtenaar in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.

Vereeniging OOST en WEST

Afdeeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau LAAN VAN MEERDERVOORT 187, zijn van 10—12 en van 2—4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer G. C. A. DE WITT, Reinkenstraat No. 56.

Geg. Wachtm. O.-I. L., 34 jaar oud, voor geld-incasseer-werk, magazijnknecht, portier, enz.

Twee Dames voor het maken van uitzetten.

Twee jonge dame voor vioollessen ook aan eerstbeginnenden.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche taal en conversatielessen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Engelsche taal.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche, Duitse en Engelsche taal; hoofdaacte middelbaar Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.

Eene Dame voor schrijf-, copiëer- of vertaalwerk uit het Fransch Duitsch of Maleisch.

Een heer, oud-onderwijzer Kweekschool voor Inl. onderwijzers, voor het geven van lessen in de Maleische taal.

Eene Dame voor administratieve werkzaamheden.

Eene dame op leeftijd, nog flink voor waarnemen huishouden of gezelschap bij oud heer of dame.

Eene jonge dame voor Gouvernante naar Indië; heeft L. en H. acte en acte Fransch.

Eene jonge dame, bekend met moderne talen, voor machineschrijven en stenographie.

Indische dienstboden kunnen zich aangeven in LAAN v. MEERDERVOORT 187 voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zo nodig hunne hulp hierin te willen verleen.

Zes dames en één heer voor pianolessen.

Eene Dame, weduwe (Duitsche), voor waarnemen van een huishouden, ook genegen bij weduwnaar met kinderen.

Eene jonge dame voor het geven van lessen in teekenen en schilderen.

Twee heeren voor het geven van lessen in Maleisch en Javaansch, waarvan één ook in Indisch Staatsrecht.

Twee Dames voor het geven van lessen aan spraakgebrekkigen.

Drie geg. O.-I. militairen voor oppasser of magazijnknecht.

Vier jonge meisjes die als kindervrouw naar Java willen.

Eene dame voor hygiënische ademgymnastiek.

Eene Dame en een Heer voor zanglessen.

Twee bekwamelinnennaaiers, waarvan een uit naaien gaat van 9—5 uur.

Eene jonge dame voor werken met schrijfmachine en stenographie; bekend met moderne talen.

Eene jonge dame (diploma muziek, piano en zang), wenscht met eene familie naar Indië voor les geven aan kinderen en behulpzaam in het huishouden.